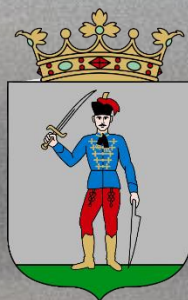

ПРЕДЛОГ

Развојни план општине
Кањижа
2022-2030

Кањижа, 2022

Поздравна реч председника општине

Поштовани грађани општине Кањижа!

Кањишка самоуправа је током протекле две деценије све активности које је спровела то чинила у складу са стратешким документом који је био на снази. Ти планови су одредили правце чијим праћењем се актуелно општинско руководство трудило да обезбеди што боље услове живота у општини за сваког њеног грађанина.

План развоја за наредни период представља наставак претходних докумената у свим областима, али садржи и одговоре на новонастале потребе, планове које од нас очекује свет који се око нас све брже мења. И даље су међу истакнутим циљевима развој туризма, модерна решења која одговарају изазовима у пољопривреди, али и подршка породици као сили која људе може задржати. Нови план развоја се труди да да одговоре и на глобалне изазове попут пандемије вируса, климатских промена и мигрантске кризе пошто се њихов утицај осећа и на локалном нивоу. На њих можемо утицати само

размишљајући као сложна заједница.

План развоја омогућава да се дугорочни и обимнији подухвати лакше планирају и да се једноставније утврди динамика инвестиција и програма које одреди управа града, а који доприносе и јачају интегрисани развој општине. Уз њега могу да се планирају вишегодишњи пројекти, да се за њих одреде општински, покрајински, републички или чак међународни ресурси, а путем овог документа можемо обезбедити равномеран развој, водећи рачуна о потребама свих 13 наших насеља: можемо да ускладимо пројекте наше општине у областима општег територијалног развоја, инфраструктурних инвестиција и кадровске политике. Основни циљ плана развоја је формирање изводљиве и реалне визије која породицама гарантује предвидљивост и сигурност од рођења до старости.

Самоуправа овај план развоја посматра као основни документ који ће одређивати одлуке у наредној деценији. Лепша будућност захтева заједничко залагање – активно учешће грађана раме уз раме уз нас. Наше место становања, наши домови су нам свима једнако важни, а наш заједнички циљ је да га за себе учинимо бољим и лепшим местом за живот, и да буде на понос генерацијама које долазе.

Роберт Фејстамер

председник општине Кањижа

Садржај

1. Увод	4
2. Преглед и анализа постојећег стања	9
3. Мапа ресурса	13
4. Реализација претходних планских докумената	35
5. Свот анализа	38
6. Визија општине Кањижа.....	42
7. Приоритетни циљеви и мере.....	44
8. Оквир за спровођење, праћење спровођења, извештавање и вредновање Развојног плана општине Кањижа	77
9. Анекси.....	80

1. Увод

Стратегија развоја општине Кањижа за период 2011 - 2020. године престала је да важи крајем 2020. године, те се на основу законске обавезе, односно да би се обезбедио развој општине, приступило изради Развојног плана општине Кањижа за период 2022 - 2030. године (у даљем тексту: развојни план). Циљ руководства општине је да период развојног плана буде хармонизован са буџетским периодом Европске уније од 2021. до 2027. године, обзиром да је општина Кањижа у претходним периодима успела да привуче значајна средства из ЕУ, а што се будућим убрзавањем интеграције Србије може наставити.

Развојни план је израђен на основу методологије Сталне конференције градова и општина (СКГО), уз финансијску подршку Покрајинског секретаријата за регионални развој, међурегионалну сарадњу и локалну самоуправу. Општинска радна група бавила се изработом развојног плана, док је стручну координацију вршио Информациони центар за развој Потиског региона (ИЦР) уз укључивање спољних стручњака.

Процес припреме и усвајања развојног плана спроведен је као партиципативни процес уз подршку и учешће свих заинтересованих страна. То је пружило одличну прилику за све заинтересоване стране да учествују у изради документа који дефинише будућност општине.

Извршиле су се значајне измене у методологији у односу на досадашњу праксу у циљу израде и праћења имплементације стратешких докумената у локалним самоуправама:

- веће је укључивање јавности у израду докумената,

- обавезна је израда Средњорочног плана развоја, који се односи на (прве) 3 године, а на основу обавезне анализе успешности реализације развојног плана општина је дужна да ради на ревизији документа,
- у циљу побољшања ефикасности спровођења стратегије треба предвидети годишње праћење реализације плана развоја, расправу о истом, те формулисање закључака и препорука за бољу имплементацију,
- само приоритети наведени у развојном плану могу бити укључени у програмски буџет локалне самоуправе. Циљ је даље промовисање одговорног и ефикасног коришћења буџетских средстава
- значајан део посла, анализу стања и формулисање будућих приоритета општине и дефинисање потребних мера извршиле су секторске радне групе, које су према Агенди 2030 подељене на следећи начин:
 - Развој локалне привреде
 - Друштвени развој и побољшање квалитета живота
 - Урбани развој и заштита животне средине / комуналне делатности

Ови огранци покривају свих 17 циљева Агенде 2030, тако што су интегрисани у развојни план.

У складу са Законом о планском систему Републике Србије¹ локални развојни план је дугорочни документ који доноси Скупштина општине на период од најмање 7 година. Закон такође предвиђа основне елементе развојног плана, а то су анализа актуелног стања, утврђивање слике будућности, дефинисање приоритета, као и преглед предложених интервенција са утврђеним циљем и кратким описом. Предложене мере ће бити детаљније разрађене у трогодишњем Средњорочном плану развоја и другим документима јавне политике које ће општина израдити.

Почетком 2021. године започет је процес израде Развојног плана општине Кањижа, чији је први корак било формирање општинске радне групе за израду развојног плана, која је рад започела дефинисањем фаза рада.

Рад је био подељен у три фазе: припрема, развој, праћење и евалуација. Прве две фазе представљају процес израде развојног плана као стратешког документа, док је трећа фаза израда и имплементација Средњорочног плана развоја и евалуација постављених циљева.

У припремној фази су идентификовани носиоци процеса (стејкхолдери), а чланови ове групе су сви стручњаци, руководиоци институција, представници општине и невладиних организација који живе и раде на територији општине, имају дубинско познавање своје области и

¹ "Службени гласник РС", број 30 од 20. априла 2018.

утицај на њене процесе. Међу ове појединце су изабрани они који су касније постали чланови сваке од секторских радних група и активно учествовали у перципирању постојећег стања, развијању визије, приоритета и акција.

У припремној фази евалуиране су претходне општинске стратегије које су престале да важе на основу законски предвиђеног рока, као сумирање постигнутих резултата, што је такође укључено у овај документ.

Фаза развоја се одвијала на транспарентан начин уз ангажовање претходно одабраних стручњака и целокупне јавности, и подразумевала је неколико паралелних радних процеса. Први корак је био процена тренутне ситуације у три сектора, а са тим паралелно су се креирала визија, приоритети и листе интервенција за Развојни план општине Кањижа за период 2022-2030.

Прегледом тренутног стања је добијено емпиријско истраживање три сектора из примарних и секундарних извора, на основу којих се могао утврдити развојни статус сектора у општини, односно праваца чији је развој апсолутно неопходан. Примарни извори били су статистички подаци и подаци општинске управе и њених институција, допуњени информацијама из секундарних извора. Што се тиче секундарних извора, путем он-лине упитника сви становници општине могли су да изразе своје мишљење о тренутном стању општине и правцима за које сматрају да треба да буду наглашени у развојном плану. Као секундарни извор су коришћене и директне сесије размене мишљења чланова секторских група као носилаца процеса, које су укључивале и СВОТ анализу сектора.

Уз употребу примарних и секундарних података прикупљених у фази евалуације, координацијом општинске радне групе и укључивањем стручњака, добијена је слика тренутне ситуације у општини, што је дало основу за дефинисање визије, приоритета и појединачних интервенција. Синтезом СВОТ анализа које су спровеле појединачне секторске групе и филтрирањем дуплираних података, успостављена је јединствена СВОТ анализа општине. Из методолошких разлога, анализа постојећег стања је направљена тако што су изабране две општине са сличним индикаторима у погледу друштвено-географских фактора (Сента и Апатин) и показатељи тих општина су упоређивани са показатељима у Кањижи, како би се могла упоредити успешност имплементације Развојног плана, узимајући у обзир даљи развој две сличне општине. Визија симболизује приоритетне области и мере на транспарентан и партиципативан начин уз укључивање носилаца процеса, општинске радне групе и стручњака.

Визија симболизује стање које треба постићи у будућности, што на инспиративан и амбициозан начин укратко симболише све оно што развојни план представља.

На основу СВОТ анализе, појединачне секторске групе поставиле су неопходне приоритете, приоритетне циљеве које треба развити и интервенције које су неопходне за постизање циљева креиране синтезом идентификованих проблема. За постизање визије

потребни су приоритетни циљеви, а они захтевају спровођење мера. Приоритетни циљеви су постављени на такав начин да буду мерљиви, прецизни, остварљиви у времену и простору. На овом нивоу дефинисани су индикатори којима се може мерити реализација развојног плана и дефинисане су вредности улазних и излазних индикатора заједно са адекватним изворима верификације. Индикатори су развијени тако да у зависности од датог приоритетног циља или дају правилно мерљив, тачан и прихватљив резултат, или показују квалитативно побољшање. Вредност улазних индикатора је одређена на основу последњих доступних података, док би вредност излазних индикатора требало да буде доступна на основу резултата спроведених мера. Под мерама подразумевамо све активности које је потребно спровести да би се постигли приоритетни циљеви и остварила зацртана визија.

Након израде приоритетних циљева и мера, радне групе су добиле додатну могућност да дају предлоге измена и допуна које сматрају потребним, а они су унети у коначну стратегију, те је исту општина упутила на јавну расправу.

Развојни план општине Кањижа за период 2022-2030 укључује секторску анализу и визију, као и приоритетне циљеве и мере. Анкете, позадински материјал, предлози и сви други релевантни документи који настају током реализације рада су приложени развојном плану.

Агенда 2030 усвојена је на Генералној скупштини Уједињених нација 2015 године. Овај документ је заменио Миленијумске развојне циљеве, који су престали да важе крајем 2015. године. Агенда 2030 је јединствена стратегија која укључује мобилизацију ресурса свих држава за постизање циљева до 2030. године. Ток процеса се састоји од 17 циљева, од којих се 169 подциљева мери са 231 индикатором. Агенда даје смернице свим земљама, а оне треба да је усвоје и ускладе своје приоритете са њом.

Кохезиона политика ЕУ је за период 2021-2027 поставила краћи, модеран пакет од 5 политичких циљева за раст за период 2021-2027, а они су:

1. конкурентнија и интелигентнија Европа
2. зеленија, нискоугљенична транзиција ка економији са нултом емисијом угљеника
3. повезанија Европа - унапређивањем мобилности
4. социјалнија и инклузивнија Европа
5. Европа ближа својим грађанима, која промовише одрживи и интегрисани развој свих области

Србија у процесу интеграције у Европску унију треба да изврши хармонизацију правног система са директивама које Европске унија захтева, што се индиректно односи и на систем планирања. По пирамидалном систему, препоручује се примена директива на свим нивоима јавне управе, како би сви средњорочни и дугорочни планови развоја били у складу са директивама ЕУ.

У светлу наведеног, приоритетни циљеви Развојног плана су усклађени са овим циљевима и са Агендом УН 2030 и са кохезионом политиком ЕУ, јер локалне власти, заједно са цивилним

друштвом и приватним сектором, имају за циљ да локализују и остваре глобалне циљеве, и интегришу их у локалне развојне планове.

Развојни план је усвојен на ---- седници Скупштине општине од ----- на основу решења -----

2. Преглед и анализа постојећег стања

2.1 Опште информације о општини

Општина Кањижа налази се у североисточном делу Бачке, у АП Војводини и припада Севернобанатском округу. Простире се на 400 квадратних километара и заузима део Панонског басена. Лоцирана је на десној обали реке Тисе, а центар се налази на надморској висини од 87м.

У општини се налази 13 насељених места: Кањижа, Хоргош, Мале Пијаце, Мартонош, Мали Песак, Ором, Долине, Ново Село, Тотово Село, Велебит, Зимоњић, Трешњевац и Адорјан. Од укупне површине, пољопривредно земљиште заузима 88% територије. На истоку се општина граничи са Новим Кнежевцом, на југу са Сентом, на западу са Суботицом, а гранични прелаз са Мађарском је на северу. Река Тиса чини природну границу између општина Нови Кнежевац и Кањижа.

Као погранична општина има специфичну функцију јер је једна од најпрометнијих капија ка Европи због граничног прелаза Хоргош. Од Суботице је удаљена 40 км, од Новог Сада 120 км, од Београда 200 км, а од Будимпеште 190 км.

Клима јој је умерено-континентална, што значи да су лета топла, а зиме хладне. Геоморфолошки састав земљишта чини неколико целина, као што су: алувијална равна Тисе, лесна тераса, Суботичка пешчара и Бачка лесна зараван.

Река Тиса и поток Кереш најзначајнији су хидрографски елементи овог подручја, као и неколико мањих језера. На територији Општине постоје и геотермалне воде које извиру са 1140 м дубине, достижу температуре од 72 °С и користе се као помоћно лековито средство у терапијама.

Има врло развијену привреду, и то: индустрију грађевинског материјала - производња црепа, керамичких плочица, термо и хидро-изолационих материјала, прехранбenu индустрију - производњу и прераду зачинске паприке, те смрзнутог поврћа и воћа. Значајан је воћарски и виноградски регион.

2.2 Кратак историјат општине

Историја Кањиже датира још из бронзаног доба, а на простору насеља Трешњевац трагови воде и до доба неолита, односно каменог доба. У писаним изворима Кањижа се као место помиње 896. године, када су Мађари прешли реку код Кањиже како би освојили територију од бугарског кнеза Глада. У састав Потиске војне крајине улази 1700. године и добија назив Стара Кањижа. Кањижа се у XIX веку развија захваљујући прелазу на Тиси, али ипак не тако брзо као Хоргош, који је и тада био раскрсница између Сегедина и Суботице. Назив Мађарска Кањижа добија 1904. године, а 1908. стиче ранг града.

Економски све више јача да би почетком XX века била изграђени бања са термалном водом, градска кућа и црква у Тотовом Селу које је добило име по Јожефу Тоту. Напредак места зауставља Први светски рат, када Кањижа губи 500 становника. Након рата насељава се становништво из Лике и оснивају се нова насеља - Велебит, а касније и Зимоњић.

Други светски рат доноси бурне и велике промене, али све до шездесетих година XX века демографска и привредна структура града остају непромењене. Тада започиње економски успон у пољопривреди, прерађивачкој и услужној индустрији. Граде се савремени путеви, мост на Тиси, а почиње се и са експлоатацијом нафте.

Импозантан развој је забележен у грађевинској индустрији и производњи грађевинског материјала (Потисје), у виду нових области јављају се метална индустрија (Метал) и производња изолационог материјала (ФИМ). Нова лековита бања и рекреациони центар су отворени 1980. године. Извршена је реконструкција и у старим областима привреде: у пољопривреди (механизација, заливни систем, промена култура, стаклена башта, интензивно сточарство), у млинској, дрвној, текстилној и прехранбеној индустрији.

Две деценије успона биле су праћене значајним резултатима и у друштвеним делатностима: институционалним системом предшколског васпитања (јаслице, обданишта, забавишта) обухваћена су сва деца у општини, а деца школског узраста су такође похађала осам разреда основне школе на матерњем језику. Васпитне и образовне установе су добијале нове зграде, савремену опрему од Хоргоша до Адорјана.

Остварени су значајни резултати и у култури: у Хоргошу је изграђен Дом културе, а у Кањижи биоскопска сала. У свим насељима општине раде културно-уметничка друштва, која су у протеклим деценијама постизала резултате на регионалном, покрајинском и националном нивоу.

Мрежа библиотека општине функционише под стручним управљањем библиотеке "Јожеф Атила" у Кањижи. Осим тога, она је једна од установа - организатора традиционалне кањишке Колоније књижевника.

2.3 Административна структура

Органи општине Кањижа су:

- Скупштина општине Кањижа

Скупштина је највиши орган општине који врши функције локалне власти утврђене Уставом, законом и Статутом. Скупштина општине Кањижа има 29 одборника, који се бирају на четири године по поступку и на начин утврђен законом.

За разматрање појединих питања из надлежности Скупштине и вршење других послова оснивају се стална радна тела скупштине. Поред сталних радних тела, Скупштина оснива посебна и повремена радна тела, у складу са Статутом и Пословником.

- Председник општине Кањижа

Председника Општине из реда одборника бира Скупштина општине тајним гласањем, већином гласова укупног броја одборника Скупштине општине на период од четири године.

Председник Општине има заменика који га замењује у случају његовог одсуства и спречености да обавља своју дужност.

- Општинско веће општине Кањижа

Општинско веће чине председник општине, заменик председника општине и седам чланова Општинског већа које бира Скупштина општине, на период од четири године, тајним гласањем већином укупног броја одборника.

Председник општине је председник Општинског већа. Заменик председника општине је члан Општинског већа по функцији.

- Општинска управа општине Кањижа

Општинска управа општине Кањижа обавља послове утврђене законом, Статутом општине Кањижа и Одлуком о организацији Општинске управе општине Кањижа.

Основне унутрашње организационе јединице у Општинској управи општине Кањижа су:

1. Одељење за привреду и локални економски развој
2. Одељење за инспекцијске послове
3. Одељење за грађевинске послове
4. Одељење за финансије и буџет
5. Одељење за локалну пореску администрацију
6. Одељење за општу управу и заједничке послове

7. Одељење за послове органа општине

3. Мапа ресурса

Мапом ресурса дефинишу се полазне основе за управљање ресурсима, анализира се конкурентност региона са аспекта расположивих ресурса, потенцијала развоја и ограничења у њиховој реализацији. Заједно са секторским стратегијама, мапа ресурса институцијама на локалном и националном нивоу треба да послужи као основа за стратешко планирање развоја на нивоу јединица локалних самоуправа, те привлачење инвестиција.

Израда Мапе ресурса заснивала се на коришћењу расположивих, генерисању нових и анализи прикупљених података у контексту развоја и подизања нивоа конкурентности Кањиже. Приликом израде Мапе ресурса анализирана су најважнија постојећа, важећа стратешка документа општине Кањижа која у великом броју случајева садрже квалитетан опис стања. Ово је од посебне користи за ресурсе који нису подложни променама у дужем временском року (природна добра, културна баштина, инфраструктура и супраструктура и сл.). У контексту одређивања специјализације општине, обављени су разговори са представницима јединица локалне самоуправе, те надлежних тела општине, са посебним акцентом на разумевање ограничења у валоризацији.

Ресурсна основа представља темељ на којем почива целокупна привреда општине Кањижа. Термин “ресурси” означава општи назив за природне и произведене ствари, људско знање, способности којима се може користити као средствима за задовољења потреба непосредно у потрошњи, или посредно у производњи. Другим речима, то су средства која се могу привести корисној сврси. У слободнијем опису, стратешки ресурси представљају одређене

количине доступних фактора које једно друштво или привреда контролише или поседује. Коришћењем широког распона делатности/активности, ресурси се претварају у коначне производе и услуге. Разним секторским политикама, те ангажовањем предузећа и кроз њихове организационе процесе, врши се упошљавање ресурса.

Главни циљ мапирања ресурса општине Кањижа је да се обезбеди сагледавање свих ресурса на територији општине Кањижа са својим потенцијалима и препрекама, на свеобухватан и интегрисан начин, како би представљали информациону базу за доношење адекватних одлука у развоју општине како у економском, тако и у општем друштвеном интересу.

Мапирањем ресурса у општини Кањижа створиће се предуслови за побољшање образовања, развој радне снаге и економски развој у локалној заједници усклађивањем доступних услуга и ресурса, рационализацијом услуга и ресурса, и идентификовањем подручја потреба. Идеја мапирања ресурса надовезује се на потребе повећања снаге локалне заједнице кроз повећану учесталост, трајање, интензитет и квалитет услуга и подршке на територији општине Кањижа.

Кроз мапу ресурса општине Кањижа се организују информације и дају смернице за постизање заједничког циља локалне заједнице. Као резултат мапирања ресурса сви становници општине Кањижа имаће већу флексибилност и избор у управљању даљим развојем општине Кањижа. Заједничким сагледавањем, правилним организовањем и координисањем расположивих ресурса, креира се синергијско деловање ресурса које има јачи ефекат од било којег појединачног ресурса и доводи до правилно артикулисане мобилности свих становника општине Кањижа, као и до планираног економског развоја и унапређења конкурентности локалне заједнице.

3.1 Друштвени развој и квалитет живота

3.1.1 Демографија

Табела бр. 1 Укупан број становника, и структура

Показатељи	Кањижа	Србија
Укупан број (попис 2011)	25.343	7.186.862
Процењен број становника (2019)	23.369	6.945.235
Природни прираштај на 1000 становника(2019)	-246	-55.158
Смањење броја становника попис 2002 – 2011	2.167	311.139

По попису из 2011. године број становника општине је 25.343 али по попису из 2002 године број становника је био 27.510, док је данас тај број умањен као последица негативног односа наталитета и морталитета, као и утицаја економске миграције становништва. У периоду 2002/2011., односно између два пописа, број становника општине се смањило за 7,88 % што је значајно више од просечне стопе опадања броја становника у Републици Србији као целини, где је број становника смањен за 4,15% у наведеном периоду. Национална структура становништва: општина Кањижа је мултинационална средина и највећу етничку групацију чине Мађари са 85,13% од укупног броја становништва, Срби чине 7,22% становништва, а Роми 2,35% укупног становништва општине Кањижа.

Табела бр. 2 Упоредни преглед података са сличним општинама и у односу на покрајински и републички просек

2019. година	РС	АПВ	Кањижа	Апатин	Сента
Укупан број становника	6,945,235	1,852,093	23.369	26.388	21.630
Млади (15-29 година)	1,148,812	308,130	4.043	4.123	3.672
Радно способно становништво (15-64)	4,515,716	1,220,786	15.742	17.151	14.096
Старије становништво (65 и више)	1,436,930	364,561	4.716	5.805	4.542
Просечна старост становништва	43,31	42,96	44,00	45,00	44,00

Највећи удео у укупном становништву Кањиже од 66-67% представља радно способно становништво од 15-64 године. Просечна старост становништва се у периоду од 2015-2019

повећала са 43.4 на 44 године живота, али константан је негативни природни прираштај како у посматраном периоду, тако и у периоду последњих двадесетак година.

У структури породице, најзаступљенија је група *Брачни пар са децом*, затим следи *Брачни пар без деце*. Најзаступљенија су домаћинства са 2 члана.

Табела бр. 3 Породице према типу и броју чланова, попис 2011

Општина Кањижа	Укупно	Брачни пар без деце	Ванбрачни пар без деце	Брачни пар са децом	Ванбрачни пар са децом	Мајка са децом	Отац са децом
Број породица	7.549	2.256	251	3.469	274	966	233
Број чланова	21.679	4.712	502	12.654	1.014	2.261	536

Основни показатељи кретања и развоја становништва дају слику успореног раста, који је истовремено праћен укупним старењем становништва.

3.1.2 Образовање

У образовној структури радног контингента на територији општине Кањижа најзаступљенија је категорија становништва са ССС образовањем, затим следи група са основним образовањем. Учешће неписмених у укупном становништву старости 10 и више година општине Кањижа по попису из 2002. године је било 1,06% док је по попису из 2011. године тај проценат смањен и износи 0,91% укупног становништва старог 10 и више година. Стопа одустајања од школовања у основном образовању се креће у размеру од 1,6 – 2%.

Образовни систем општине Кањижа одговара националном просеку, а инфраструктурно је изнад њега. И у погледу предшколских установа и установа основног образовања, сва насеља у општини су добро опремљена. Предшколска установа „Наши бисери“ покрива 9 насеља у општини Кањижа и обавља васпитно-образовни рад у 11 објеката.

Табела бр. 4 Основно образовање

Општина Кањижа	2015	2016	2017	2018	2019
Ученици уписани у основне школе	1.892	1.854	1.791	1.672	1.445
Ученици који су завршили 8. разред основне школе	217	248	232	218	206
Број деце обухваћене основним образовањем за децу са сметњама у развоју и инвалидитетом	184	182	193	180	68
Нето стопа обухвата основним образовањем (%)	н/а	90.3	87.7	86.1	81.4
Стопа завршавања основне школе (%)	97	98	97.8	98.1	97.0
Стопа одустајања од школовања у основном образовању (%)	1.60	1.66	1.16	1.60	2.0

Средње образовање у општини пружа Пољопривредно- технолошки средњошколски центар Беседеш Јожеф, који нуди широк спектар обуке у области пољопривреде и машинства.

Табела бр. 5 Ученици уписани у средњу школу у Кањижи

Општина Кањижа	2015	2016	2017	2018	2019
Четворогодишње стручне школе	343	303	259	234	203
Трогодишње стручне школе	77	70	75	81	73
Укупно	420	373	334	315	276

Регионални центар за професионални развој запослених у образовању, Кањижа:

Регионални центар за професионални развој запослених у образовању је јавна државна институција основана 14. јуна 2010. године Одлуком скупштине општине Кањижа, у складу са документом Стратегије Министарства просвете Републике Србије.

Оснивање Регионалног центра за професионални развој запослених у образовању појавило се као потреба у циљу омогућавања стручног усавршавања у ближем окружењу школа у Потиском региону и на северу Бачке. Постојање оваквог Центра у Кањижи у великој мери растеређује образовне институције од обавеза везаних за организацију и финансирање стручног усавршавања просветног кадра.

Образовно-културна установа „Цнеса“

Образовно-културну установу „Цнеса“ основала је локална самоуправа 1958. године са циљем да обезбеди институционалне оквире за образовање одраслих. Поред образовне јединице установа обухвата следеће организационе јединице: биоскоп, Галерија Добо Тихамер и Дом уметности.

Образовна јединица организује курсеве различитог типа као што су: језички (курс енглеског, немачког, италијанског, српског и мађарског језика), стручни курсеви (фризерски курс, курс кројења и шивења, курсеви енергетске ефикасности), курсеви писања конкурса, курс о заштити животне средине, за развој цивилних организација, итд. Установа је акредитована као ЕБЦ*Л испитни и образовни центар.

3.1.3 Здравствена и социјална заштита

На територији општине Кањижа здравствену заштиту становништва обезбеђује Дом здравља, Кањижа.

Дом здравља Кањижа је здравствена установа која настоји да пружи комплетну и благовремену здравствену заштиту на примарном и специјалистичко-консултативном нивоу, реализујући активности превентиве, информисања, куративе и рехабилитације, задовољавајући тако потребе становништва општине Кањижа па и шире.

Издавања из буџета у периоду 2015-2019. година за здравство константно опада, што је могло да има негативан мултипликативни ефекат нарочито у ванредним ситуацијама – пандемија ЦОВИД -19. Издавање за образовање опада, дубинском анализом структуре издвојених средстава за образовање и здравство, уочава се да су највећа издвајања за плате запослених и одржавање објекта – нема инвестиција у нову опрему, као ни запошљавања нових кадрова или унапређења структуре квалитета у здравственој и образовној делатности. Узимајући у обзир потребан дуги период оспособљавања особља у здравству, нарочито специјалиста, недостатак кадра и забрана запошљавања може да има дугорочне негативне ефекте на здравље становништва.

Табела бр. 6 Здравствени систем општине

Општина Кањижа	2015	2016	2017	2018	2019
Укупан број запослених у здравственим установама	165	149	146	146	134
Број лекара	33	26	28	28	28
Број становника на једног лекара	707	884	821	771	771
Број лекара на 1000 становника	1.42	1.11	1.22	1.29	1.29
Број стоматолога у здравственим установама	4	4	4	4	4
Број стоматолога на 1000 становника	0.17	0.16	0.16	0.14	0.14
Стоматолози на 1000 становника-стоматолошка заштита деце, школске деце и омладине	1.17	1.02	1.02	1.01	3.01
Број оболелих од туберкулозе	0	0	0	0	0
Обухват жена у току првог триместра трудноће савременом здравственом заштитом (%)	98%	95%	95%	93%	90%
<i>Обухват трудница патронажним посетама (број)</i>	555	441	500	529	550

Центар за социјални рад

Центар за социјални рад Кањижа је установа социјалне заштите која врши јавна овлашћења у области социјалне и породично-правне заштите. Делатност Центра је социјална заштита, социјални рад и породично-правна заштита.

Табела бр. 7 Корисници социјалне заштите

Општина Кањижа	2015	2016	2017	2018	2019
Укупан број корисника социјалне заштите на евиденцији ЦСР	2.586	2.823	2.288	2.291	2.464
Број корисника социјалне заштите на евиденцији ЦСР- Женско	1.350	1.482	1.212	1.201	1.303
Број корисника социјалне заштите на евиденцији ЦСР- Мушко	1.236	1.341	1.076	1.090	1.161
Број стручних радника у ЦСР	5	4	3	3	3
Број корисника новчане социјалне помоћи	1.495	1.435	1.114	968	872
Број корисника основног додатка за негу и помоћ другог лица	62	61	59	52	50
Број корисника увећаног додатка за негу и помоћ другог лица	98	104	100	101	104
Број корисника дечијег додатка (0-17 година)	1031	953	856	704	539
Број корисника увећаног дечијег додатка (0-17 година)	379	338	352	320	240

3.1.4 Култура

Културни живот општине Кањижа дефинишу Образовно-културна установа „Цнеса“ и културна друштва која делују у свим насељима.

Табела бр. 8 Културни показатељи општине

Општина Кањижа	2015	2016	2017	2018	2019
Број биоскопа	1	1	1	1	1
Број пројекција	16	41	26	22	23
Број посетилаца	400	2.108	1.620	1.886	1.089
Број музеја	0	0	0	0	0
Број посетилаца	0	0	0	0	0
Остале манифестације	161	202	163	187	225
Укупно посетилаца	16.656	21.907	18.003	21.187	20.655

Табела бр. 9 Подаци о културним удружењима општине Кањижа за 2019. годину

	Удружење	Насеље	број манифестација 2019	број посетилаца 2019
1.	КУД Петефи Шандор	Ором	10	580
2.	КУД Златни клас	Долине	2	530
3.	КУД Бели багрем	Тотово Село	4	1200
4.	КУД Плава Тиса	Адорјан	3	850
5.	МКУД Озораи Арпад	Кањижа	29	2.540
6.	КУД Петефи Шандор	Трешњевац	7	1.240
7.	КУД Јокаи Мор	Мале Пијаце	21	3.000
8.	МКУД Барток Бела	Хоргош	10	11.100
9.	Културно удружење Братство Мартонош	Мартонош	40	3.600
10.	КУД Адорјан	Адорјан	2	6.000
11.	Народна ручна радионица „Левендула“	Кањижа	2	210
12.	Завичајно удружење жена и младих „Етно кућа звучара“	Ором	6	260
13.	Фолклорно плесно друштво „Тиса“	Кањижа	13	5.392

3.1.5 Спорт и рекреација

У насељима општине Кањижа је све мање спортских клубова због чињенице да је све мање и деце. На територији општине има 50 регистрованих спортских клубова од којих је 34 активно. Општина поседује сопствену салу за борилачке спортове и рекреативне спортове. Постоје и 2 школске сале у Кањижи, 1 у Хоргошу, 1 у Мартоношу и 1 у Трешњевцу које се такође користе за спортске активности. У Кањижи и Хоргошу постоје сале за стони тенис. Има 2 отворена рукометна терена у Кањижи.

Општина има две спортске академије: Спортско удружење Академије Њерш Иштван у Тотовом Селу која има пет одсека: фудбал, џудо, рукомет, кошарку и одбојку. Два од њих, фудбал и џудо, су активни, остали спортови ће бити активирани отварањем мање спортске хале планиране за 2022. годину;

Војвођанска рвачка академија је отворена 2021. године, циљ јој је да Кањижа постане регионални центар ове спортске гране и да у међувремену однегује такмичаре који ће постићи међународни успех. По евиденцији Спортског савеза на територији општине тренира и око 300 рекреативаца од којих је 70% жена.

3.1.6 Ограничења у сфери друштвеног развоја и квалитета живота

Ограничења у сфери друштвеног развоја и квалитета живота су:

- Демопулација становништва општине Кањижа,
- Пад природног прираштаја у услед пада наталитета и раста морталитета, (негативан природни прираштај је присутан дужи низ година (старење популације, миграција радне снаге)),
- Снажан утицај екстерних миграција и расељавање становништва ван граница Републике Србије,
- Демопулација сеоских/руралних подручја и притисак на урбана подручја- центар Кањиже,
- Пад улагања у здравство и образовање,
- Смањење финансијске подршке спорту утиче на смањење бављења младих спортом, што утиче на пад квалитета здравог начина живота младих и свих становника општине Кањижа, и
- Смањен број здравственог особља, 771 особа на 1 лекара, негативне последице ограниченог запошљавања у јавном сектору – опасност у ванредним ситуацијама јер се стварају услови за немогућност пружања чак и основне здравствене заштите становништву.

3.2 Урбани развој и заштита животне средине/комуналне делатности

Општина Кањижа има 13 насеља, укупна површина износи 400 км²

Табела бр. 10 Општини Кањижа припадају следећа насељена места:

1	Кањижа
2	Хоргош
3	Мартонош
4	Мали Песак
5	Мале Пијаце
6	Адорјан
7	Војвода Зимоњић
8	Велебит
9	Ором
10	Долине
11	Тототво Село
12	Ново Село
13	Трешњевац

3.2.1 Саобраћај и телекомуникације

Последња улагања у путну инфраструктуру у општини Кањижа извршена су 2018. године, и од тога периода дужина путева у километрима износи 121,99 км. Последња улагања у телекомуникациону инфраструктуру у општини Кањижа извршена су 2018. године, и од тога периода број телефонских претплатника износи 9.058.

На мрежу категорисаних путева на територији општине надовезује се разграната мрежа некатегорисаних путева. Нарочити значај некатегорисани путеви имају у пољопривреди. Укупна дужина некатегорисаних путева процењена је на више од 300 км. Веома мали проценат мреже је опремљен савременим коловозним застором. Приликом већих падавина некатегорисани земљани путеви су у највећем делу тешко проходни или непроходни јер воде нису каналисане и одведене са површине пута.

Табела бр. 11 Саобраћајни и телекомуникациони показатељи општине

Општина Кањижа	2015	2016	2017	2018	2019
Дужина путева у км	101,17	101,17	121,99	121,99	121,99
Путнички аутомобили укупно	7039	7150	7319	7359	7559
Телефонски претплатници укупно	6911	5273	4694	9508	9058
Укупне инвестиције (у хиљадама РСД)	3.480	2.999	1.971	1.748	0.00
Инвестиције у области саобраћаја (у хиљадама РСД)	15.597	36.846	0.00	29.495	0.00
Укупне инвестиције (у хиљадама РСД)	19.077	39.845	1.971	31.243	0.00

3.2.2 Водоснабдевање и одвођење отпадних вода, инвестиције

На територији општине Кањижа изграђена је канализациона мрежа за сакупљање отпадних вода из домаћинства у Кањижи и у Хоргошу. На територији насеља Кањижа степен изграђености износи 90%. Процент прикључивања домаћинства на канализациону мрежу у Кањижи износи око 60%, што значи да је од укупно 4600 домаћинства приближно 2700 домаћинства прикључено.

Табела бр. 12 Водоводна мрежа општине

Општина Кањижа	2015	2016	2017	2018	2019
Домаћинства прикључена на водоводну мрежу	10097	10097	10097	10097	10097
Дужина водоводне мреже	282,4	282,4	282,4	282,4	282,4
Испоручене воде за пиће, хиљ.м ³	1.212.211	1.123.441	1.151.190	1.089.988	1.087.124

Табела бр. 13 Одвођење отпадних вода

Општина Кањижа	2015	2016	2017	2018	2019
Домаћинства прикључена на канализациону мрежу	4639	4639	4639	4639	4639
Дужина канализационе мреже	96	96	96	96	96
Укупно испуштено отпадне воде, хиљ.м ³	723.510	717.873	627.071	683.583	686.762
Испуштено отпадне воде у системе за одвођење отпадних вода, хиљ.м ³	723.510	717.873	627.071	683.583	686.762
Пречишћено отпадне воде, хиљ.м ³	723.510	717.873	627.071	683.583	686.762

3.2.3. Сакупљање и одлагање комуналног отпада

Укупна прикупљена и одложена количина комуналног отпада у м³ на целој територији општине у 2020. години је 9.107 тона или 16.200 м³. Процент домаћинстава са услугом прикупљања отпада у седишту општине и у другим насељеним местима у 2020. години је 100%.

3.2.4 Грађевинарство

Табела бр. 14 Кретање инвестиција у грађевинарству

Општина Кањижа	2015	2016	2017	2018	2019
Вредност изведених радова укупно, у хиљадама РСД	629.372	544.693	977.337	1.603.697	440.643
Вредност изведених радова-новоградња, у хиљадама РСД	346.704	240.778	219.280	288.047	115.464
Број завршених станова	1	3	4	5	8
Површина завршених станова	25	247	359	666	1114

3.2.5 Јавна предузећа

Табела бр. 15 Финансијски показатељи Јавно комуналних предузећа

Општина Кањижа	2015	2016	2017	2018	2019
Број ЈКП	1	2	2	2	2
Укупан број запослених у ЈКП	26	26	32	33	35
Број запослених у ЈКП на 1000 становника	1	1	1	1	1
Укупан нето резултат из редовног пословања, у хиљ. РСД	1665	2785	-5927	-4997	-6472

Табела бр. 16 Упоредни преглед података у односу на сличне општине

2019. година	Кањижа	Апатин	Сента
Број ЈКП	2	3	2
Број запослених у ЈКП на 1000 становника	1	3	7
Број ЈКП које су оствариле нето добит	1	2	0
Број ЈКП које су оствариле нето губитак	1	1	2
Економичност укупног пословања, број	0,91	1,08	0,98
Економичност редовног пословања, број	0,90	1,07	0,97
Стопа нето добити, %	1,30	1,10	0
Стопа нето губитка, %	11,40	0,10	3,1
Нето добит по запосленом, хиљ. РСД	24	44	0

Коефицијент солвентности/Коефицијент финансијске стабилности у општини Кањижа у периоду 2015-2019. године кретао се у распону 98,4-99%.

Табела бр. 17 Пословање ЈКП-а

Општина Кањижа	2015	2016	2017	2018	2019
Економичност укупног пословања, број	1,02	1,04	0,91	0,93	0,91
Економичност редовног пословања, број	1,02	1,04	0,9	0,89	0,90
Стопа нето добити, %	1,8	3,4	2,7	3,7	1,3
Стопа нето губитка, %	0	0	13,3	11,8	11,4
Стопа бруто добити, %	2,1	3,4	2,8	3,8	1,3
Стопа бруто губитка, %	0	0	13,3	11,8	11,4
Стопа пословног резултата, %	1,9	3,8	-10,8	-11,8	-10,8

3.2.6 Ограничења

Ограничења у сфери урбаног развоја и заштита животне средине/комуналне делатности су:

- Доношење одлука о инвестирању финансијских средстава у капиталне пројекта - унапређења водоводне и саобраћане инфраструктуре, као и телекомуникације захтевају обезбеђење финансијских средстава и трансфере од виших нивоа власти, што значајно успорава темпо реализације ових пројеката,
- Евтрофизација пијаће воде,

- Глобална пандемијска криза додатно је одложила реализацију појединих пројеката у овој области, и
- Недостатак вештина и знања компанија који треба да буду извођачи радова за планиране пројекте. (недостатак квалификоване радне снаге).

3.3. Локални економски/привредни развој

3.3.1 Привредна друштва

Број привредних друштава је у периоду 2015-2019. године константно опадао, број привредних друштава се кретао у распону од 348 до 298, док се број предузетника повећао са 375 на 392.

Табела бр. 18 Кретање броја привредних друштава

Општина Кањижа	2015	2016	2017	2018	2019
Број привредних друштава	348	349	346	345	298
Број предузетника	375	385	376	380	392
Број привредних друштава на 1000 становника	14	14	14	15	13
Број предузетника на 1000 становника	15	16	16	16	17

Број новооснованих привредних друштава у 2019. години износио је 11, док је број брисаних/угашених привредних друштава у истој години износио 65, што указује на пад привредне активности. Посматрајући број новооснованих предузетника који је у 2019. години износио 38 у односу на број брисаних/угашених предузетника који је у 2019. години износио 26, може се закључити да је било позитивних привредних активности. Током доношења закључака и дубљом анализом треба бити свестан чињенице да предузетници имају законску могућност стављања предузетништва у стање мировања тј. имају могућност замрзнути пословање, док ова законска могућност не постоји за привредна друштва (најчешће основаних у форми друштва са ограниченом одговорношћу - д.о.о.).

Табела бр. 19 Кретање новооснованих предузећа

Општина Кањижа	2015	2016	2017	2018	2019
Број новооснованих привредних друштава	15	22	10	11	11
Број новооснованих предузетника	51	43	26	40	38
Број брисаних/угашених привредних друштава	13	17	14	15	65
Број брисаних/угашених предузетника	39	35	36	42	26

Укупни пословни приходи привредних друштава и предузетника су у периоду 2015-2019. године имали константан линерани раст. У општини Кањижа је у периоду 2015-2019. године, растао број привредних друштава са нето добитком и кретао се од 159 до 176 привредних друштава, док је број предузетника у истом периоду порастао са 44 на 204 предузетника. На основу типизирања пословних активности највећи број регистрованих предузећа се бави се трговином, а број оних који се баве са производњом је далеко мањи. Година која није узета у анализу на основу расположивих статистичких података, али је свако имала велики утицај на пословање у привреди је 2020. година – пандемијска година, која је донела велике поремећаје на свеукупно светско тржиште, које се прелило и на пословање привредних субјеката у општини Кањижа.

Табела бр. 20 Кретање увоза / извоза у општини

Општина Кањижа	2015	2016	2017	2018	2019
Укупан број извозника	53	45	46	39	47
Укупан извоз, хиљ. РСД	4,579,166	5,008,143	5,314,324	5,467,065	5,541,268
Укупан број увозника	70	69	74	67	71
Укупан увоз, хиљ. РСД	3,551,247	3,807,341	5,035,115	5,702,954	5,931,579
Суфицит/дефицит, хиљ. РСД	1,027,919	1,200,802	279,209	-235,889	-390,311
Покривеност увоза извозом, %	128,9	131,5	105,5	95,9	93,4
Обим спољнотрговинске размене ЈЛС, хиљ. РСД	8,130,413	8,815,484	10,349,439	11,170,019	11,472,847

3.3.2 Запосленост/зараде

Укупан број запослених стагнира на истом нивоу уз минималне осцилације у периоду 2015-2020. године и креће се на нивоу око 6.000 запослених. Веће осцилације у запослености могу се очекивати у 2021. години, пошто је већина привредних субјеката била у систему Цовид плата, где је услов за примање субвенције био немогућност смањења постојећег броја запослених. Реална ситуација запослености ће се моћи видети тек у 2023. години, када би требало доћи и до отварања ЕУ тржишта рада.

Највећи број запослених је у правним лицима, од 10-13% запослених су предузетници, а око 7% запослених чине индивидуални пољопривредни произвођачи. Број незапослених се у периоду 2015-2019. године смањивао у распону од 1881 особа до 1175 незапослених особа. Ову чињеницу треба тумачити и поседовањем двојног држављанства скоро свих грађана општине Кањижа, те је велики број особа нашао запослење или у Мађарској или у некој од земаља Европске уније. Мобилност радника је значајно смањена током 2020 године, због пандемије.

Табела бр. 21 Број запослених у општини

Општина Кањижа	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Број запослених у пољопривреди, шумарству и рибарству, као % укупног броја запослених	4,1	3,5	3,8	2,8	3,4	3,1
Број запослених у прерађивачкој индустрији, као % укупног броја запослених	28,7	28,1	28	30,1	29,5	25,5
Број запослених у грађевинарству, као % укупног броја запослених	5,6	4,2	4,1	3,9	3,3	3,1
Број запослених у трговини на велико и мало и поправци моторних возила, као % укупног броја запослених	13,7	16,9	16,6	16,9	17,3	15,6
Број запослених у сектору саобраћаја и складиштења, као % укупног броја запослених	8	8,8	9,3	8,5	9	7,8
Број запослених у сектору услуга смештаја и исхране, као % укупног броја запослених	3	2,8	2,9	3	3,5	3,3
Број запослених у сектору информисања и комуникације, као % укупног броја запослених	0,7	0,8	0,6	0,6	0,5	0,5
Број запослених у стручним, научним, иновационим и техничким делатностима, као % укупног броја запослених	2,5	2,5	2,3	2,4	2,6	2,2

Број запослених у државној управи и обавезном социјалном осигурању, као % укупног броја запослених	7,3	7	7,3	7,3	7	6,1
Број запослених у образовању, као % укупног броја запослених	8,5	9,4	9,1	8,5	8,5	7,4
Број запослених у здравственој и социјалној заштити, као % укупног броја запослених	10,6	8,1	7,6	7,4	7,5	6,7

Табела бр. 22 Упоредни преглед података у односу на сличне општине

2020. година	Кањижа	Апатин	Сента
Незапослена лица на 1000 становника	50	96	50
Незапослене жене, као % незапослених лица	54,13	48,36	48,8

Просечна зарада у општини Кањижа у 2020. години износила је 50.257,00 динара, док је у Србији износила 60.073,00 динара.

3.3.3 Инвестиције

Током 2019. године је у општини Кањижа од свих укупних инвестиција, преко 65% средстава инвестирано у нове капацитете, док је 28% уложено у реконструкцију, модернизацију и проширење. Подстицаји регионалног развоја су у периоду 2018-2021. године били усмерени у извоз и подстицање пољопривреде у општини Кањижа.

Табела бр. 23 Инвестиције у општини

Општина Кањижа	2015	2016	2017	2018	2019
Остварене инвестиције у нова основна средства, по карактеру изградње, укупно, у хиљ. РСД	696,005	635,708	1,106,326	1,834,314	1,030,137
Нови капацитети, у хиљ. РСД	380,139	85,502	67,034	413,961	282,715
Реконструкција, модернизација, доградња и проширење, у хиљ. РСД	244,147	494,721	999,315	1,352,526	451,969
Одржавање нивоа постојећих капацитета, у хиљ. РСД	71,719	55,485	39,977	67,827	295,453

3.3.4 Пољопривреда

На основу спроведене Анкете у пољопривреди, у 2018. години идентификовано је 2.345 пољопривредна газдинства. У односу на попис из 2012. године, смањио се број за 535

пољопривредних газдинстава. Општина Кањижа располаже са 22.930 ха пољопривредног земљишта.

Табела бр. 24 Пољопривредни показатељи општине

Општина Кањижа	2012.-Попис пољопривреде	2018.-Анкета о пољопривреди
Број пољопривредних газдинстава	2880	2.345
Број пољопривредних газдинстава на 1000 становника	114.8	94.00
Број пољ. газдинстава, као % укупног броја домаћинстава	28.52	23.39
Економска величина пољопривредних газдинстава, ЕУР	33.943.921	34.000.000
Економска величина пољ. газдинстава по газдинству, ЕУР	11.786	14.499
Коришћено пољопривредно земљиште, ха	30.052	28.629
Коришћено пољ. земљиште, као % укупне површине општине	75.32	71.75

3.3.5 Приходи општине

У структури прихода општине, највећи проценат прихода се обезбеђује од виших нивоа власти, а затим следи наплата од пореза, што је идентично са локалним самоуправама у окружењу.

Табела бр. 25 Приходи општинског буџета

Општина Кањижа	2015	2016	2017	2018	2019
Укупни приходи, у хиљадама РСД	855.176	851.278	848.632	827.054	996.745
Изворни и уступљени приходи, у хиљадама РСД	685.086	597.273	619.666	629.392	700.486
Текући приходи, у хиљадама РСД	832.724	727.916	822.339	824.060	955.466
Приходи од пореза, у хиљадама РСД	395.889	420.918	414.165	418.996	446.025
Приходи од пореза на доходак грађана, у хиљадама РСД	252.457	258.157	253.387	253.218	271.946
Приходи од пореза на непокретности, у хиљадама РСД	97.806	105.082	103.543	113.112	123.294
Приходи од пореза на имовину изузев пореза на непокретности, у хиљадама РСД	13.343	21.636	21.117	176.672	21.650
Приходи од трансфера од других нивоа власти, у хиљадама РСД	140.995	125.043	191.505	193.099	254.250
Приходи од донација, у хиљадама РСД	40.006	20.982	1.691	2.742	39.213
Примања од продаје нефинансијске имовине, у хиљадама РСД	2.740	1.461	8.993	2.994	2.569
Примања од задуживања и продаје финанс. имовине, у хиљадама РСД	19.712	121.901	17.300	0	38.710

Табела бр. 26 Приходи по становнику

2019. година	Кањижа	Апатин	Сента
Укупни приходи по становнику, у РСД	42.269	45.764	36.871
Текући приходи по становнику, у РСД	40.518	45.542	36.777
Приходи од пореза по становнику, у РСД	18.915	25.168	22.771
Приходи од пореза на доходак грађана по становнику, у РСД	11.532	17.242	14.391
Приходи од пореза на непокретности по становнику, у РСД	5.229	4.898	5.130
Приходи од трансфера од других нивоа власти по становнику, у РСД	10.782	12.494	6.890

3.3.6 Туризам

Воде Војводине нису ресурс само за наутуку, него управо за интегрални и разноврстан туристички производ са комбинацијом – вода, природне атракције, мали урбани простори, коридори и активности у природи.

Општина Кањижа је изузетно богата природним ресурсима који су основ за развој туризма. Туризам представља један од развојних приоритета општине Кањижа. Ипак, расположиви туристички потенцијали нису довољно искоришћени. Дуж Тисе се одвија речни туризам попут пловидба (чак и до Токаја у Мађарској), уређене плаже, ауто камп у Кањижи, спортска дешавања-пливање, кајак и спортски риболов.

Изграђена је пратећа инфраструктура за наутички, сеоски, еко и културни туризам. Бања Кањижа је ресурс са дугогодишњом традицијом у бањском туризму, пружа хотелско-угоститељске услуге, спортско-рекреативне садржаје и веллнесс садржаје. У бањи Кањижа постоје многобројни потенцијали за додатне иновације и унапређење услуга у бањском туризму. Развијена је мрежа смештаја са више од сто категоризованих соба у приватним објектима и у функцији је нови гарни хотел „Арт”.

На годишњем нивоу одржава се више од 300 дешавања, програма и манифестација за квалитетно проводјење слободног времена, скоро да нема викенда током којих мештани или гости не могу наћи себи адекватан, занимљив програм и забаву, што заједно са изграђеном институционалном инфраструктуром представља испуњење предуслова за даљи развој културно-манифестационог туризма. Развијен је и ловни туризам.

Многи од посетилаца, Кањижу називају Градом тишине и здравља. Ова тишина суштина је града, из ње израстају бројне културне и забавно-рекреативне манифестације на обали реке Тисе, у парковима и другим јавним просторима Кањиже. У општини Кањижа успешно функционише сеоски, спортски и манифестациони туризам.

Број туриста има линеарни тренд раста у периоду 2016-2019. године, подаци из 2020. године нису расположиви а истовремено нису ни релевантан показатељ због деловања више силе – пандемије ЦОВИД 19.

Табела бр. 27 Подаци о броју туриста

Општина Кањижа	2015	2016	2017	2018	2019
Укупан број туриста	13.579	11.560	12.073	12.312	12.892
Број домаћих туриста	8.082	8.383	8.207	7.960	8.811
Број страних туриста	5.497	3.177	3.866	4.352	4.081
Број ноћења туриста укупно	52892	46952	50477	48817	52.952
Број ноћења домаћих туриста	42.065	39.152	38.179	38.203	42.315
Број ноћења страних туриста	10.827	7.800	12.298	10.614	10.637

Табела бр. 28 Упоредни преглед података са сличним општинама и у односу на покрајински и републички просек

2019. година	РС	АПВ	Кањижа	Апатин	Сента
Укупан број туриста	3,689,923	561,657	12.892	10.630	8,212
Број домаћих туриста	1,843,432	287,419	8.811	8.813	5,293
Број страних туриста	1,846,551	274,238	4.081	1.817	2,919
Број ноћења туриста укупно	10,073,299	1,384,344	52.952	68.302	33,975
Број ноћења домаћих туриста	6,062,921	774,143	42.315	61.012	22,501
Број ноћења страних туриста	4,010,378	610,201	10.637	7.290	11,474

3.3.7 Ограничења

Идентификована ограничења у области локалног економског развоја и туризма су:

- Незадовољавајућа туристичка инфраструктура, као и потреба за додатном туристичком сигнализацијом,
- Потенцијална опасност може да буде и експоненцијални раст грађевинске индустрије у окружењу, те се непланском изградњом може нарушити амбијент окружења,
- Недостатак висококвалификованих радника, низак ниво знања српског и страних језика,
- Недостатак стручног кадра у сфери туризма,
- Одлив становништва у Мађарску и друге земље ЕУ значајно успорава туристички развој општине Кањижа, и
- Туристичка понуда није довољно разграната обзиром на туристичке ресурсе који постоје.

4. Реализација претходних планских докумената

Стратегију развоја општине Кањижа 2011-2020. (у даљем тексту: Стратегија) дефинишу три стратешка циља:

- одржива животна средина,
- иновативна и конкурентна привреда, и
- сложено и рецептивно друштво.

У оквиру стратешког циља Одржива животна средина дефинисана су два приоритета:

- развијање инфраструктуре и
- максимализација енергетске ефикасности.

Стратешки циљ Иновативна и конкурентна привреда фокусира се на следеће приоритете:

- модернизација пољопривреде,
- конкуренти туризам, и
- отварање нових радних места.

У оквиру стратешког циља Сложно и рецептивно друштво дефинисани су следећи приоритети:

- стварање дома и

- модернизација јавних услуга.

Извршена је корекција приоритетних области у Акционом плану 2018-2020. и утврђен је следећи број пројеката:

- I. Конкурентни туризам: 6 пројеката
- II. Развијање инфраструктуре: 30 пројеката
- III. Модернизација пољопривреде: 10 пројеката
- IV. Отварање нових радних места: 2 пројекта
- V. Максимализација енергетске ефикасности: 3 пројекта
- VI. Становање, реновирање, једнаке могућности: 9 пројеката
- VII. Модернизација јавних услуга: 7 пројеката

Током анализе степена извршења акционог плана за период 2018-2020. године, утврђено је да је у приоритету Конкурентни туризам од 6 планираних пројеката успешно имплементирано два пројекта: Изградња мини сканзена са арборетумом у Тотову Селу и пројекат МИЛЛС РОУТЕ – путеви млинова. Вредност дела имплементираних пројеката Изградња мини сканзна са арборетумом је 340.000,00 евра (пројекат је делимично реализован и наставља се са реализацијом у наредном периоду, уз 10% учешћа сопствених средстава општине и 90% средстава из других извора). Пројекат МИЛЛС РОУТЕ је подржан од стране ЕУ кроз ИПА програм. Укупна вредност реализованог пројекта је 102.000 евра (15% сопствено учешће општине и 85% подршка ЕУ). У оквиру приоритета Конкурентни туризам од укупног броја планираних пројеката реализовано је 33%, док је од вредносно планираних 15.669.000 евра, реализовано 442.000 евра (што представља 2,82%).

У оквиру приоритета Развијање инфраструктуре планирано је 30 пројеката, док је у истом периоду имплементирано 10 пројеката и 2 пројекта су започета и реализација истих се наставља у текућем периоду, што представља 40% реализације пројеката у оквиру приоритета Развијање инфраструктуре. Укупна вредност планираних пројеката износи 16.946.500 евра, од тога је имплементирано 5.534.000,00 евра уз 10% сопственог учешћа и 90% обезбеђених средстава из других извора, један пројекат је подржан од стране ЕУ – ИНТЕРРЕГ-ИПА ЦБЦ ХУ - СРБ - Развој уређаја и повећање капацитета уређаја за пречишћавање отпадних вода. У овом пројекту је учешће општине износило 15%, док је 85% вредности пројекта обезбеђено из ЕУ извора. Вредносно гледано, реализација пројекта је на нивоу од 32,66%. Код појединих пројеката је истекла пројектно-техничка документација, те је у наредном периоду потребно планирати израду исте, што представља предуслов за покретање радова и конкретизацију планираних пројеката.

Приоритетом Модернизација пољопривреде планирано је 10 пројеката од којих је реализован 1 пројекат Ревитализација атарских путева (10% реализације) који се реализује сваке

године у циљу стварања услова пољопривредницима за несметано одвијање пољопривредних радова. Од планираних 1.663.000 евра реализовано је 400.000 евра (24%).

У оквиру приоритета Отварање нових радних места планирана су 2 пројекта оријентисана на промоцију инвестиционих потенцијала општине и активности у оквиру Едукативно иновативног центра. Оба пројекта су у фази реализације.

Приоритетом Максимализација енергетске ефикасности планирана су 3 пројекта, од чега су 2 пројекта реализована, и то пројекти Измештање канала K-IX-0 у зони Кереш III и Санација дивљих депонија. Пројекти су реализовани уз 10% учешћа сопствених средстава општине, док је 90% обезбеђено из других извора. У оквиру овог приоритета планиран је и пројекат Изградња уређаја за пречишћавање отпадних вода (Хоргош, Кањижа, Мартонош, Трешњевац) и повезивање у насељеним местима секундарне и примарне мреже. Израђен је главни пројекат централног повезног крака канализације отпадних вода Мали Песак-Мале Пијаце-Велебит- Трешњевац. Вредност пројекта је 10.500.000 евра, и активно се ради на изналажењу 90% средстава из осталих извора (покрајина, република или ЕУ) како би се приступило реализацији истог.

У оквиру приоритета Становање, реновирање, једнаке могућности планирано је 9 пројеката. Планирана вредност пројеката износи 395.000 евра. Исто тако, у оквиру приоритета Модернизација јавних услуга планирано је 7 пројеката у вредности од 478.000 евра, који су делимично реализовани.

5. SWOT анализа

SWOT анализа је уобичајена алатка стратешког планирања и користи се у свим документима који имају за циљ дефинисање елемената који ће креирати стратешки правац. SWOT анализа се састоји од 4 поља, у која се уписују елементи који могу утицати на стратешки правац. Та поља су:

- снаге
- слабости
- шансе
- претње, опасности.

Неки елементи могу да се сврстају и у два поља, али је битан аспект промишљања. Матрица претњи, опасности је ван утицаја субјекта, али се он мора припремити за могуће ексцесне ситуације и потпуну промену у пословању, и прилагодити новонасталим условима.

<u>Снаге</u>	<u>Слабости</u>
Квалитет предшколског и основношколског образовања	Недостатак младих стручњака, недостатак стручних кадрова и миграција истих у иностранство
Урбано окружење погодно за породицу	Недовољна опремељеност и капацитет пружалаца услуга у социјалној заштити
Сигурна, тиха, мирна општина	Недостатак специјалиста у здравственој заштити
Општина у којој се може живети, која има чисте, уредне јавне просторе и зелене површине	Неповољна структура незапослених
Развијена мрежа социјалне заштите	Негативна демографска кретања, повећање броја деце са потешкоћама у развоју и напредовању
Могућности бављења спортом	Бирократске службе у државном систему
Култура, културни програми	Непознавање језика средине, непознавање српског језика
Програми за омладину	Неискоришћени туристички потенцијал: бањски и програмски туризам
Здравствена заштита, рад хитне помоћи	Недовољно развијена еколошка свест, недостатак еколошких прописа, непоштовање закона
Широка туристичка понуда: плажа на обали Тисе, бања, Стари артески бунар, Јараш	Еколошки штетна експлоатација водених ресурса, ограниченост количина
Снажна пољопривреда: сточарство, локални произвођачи, органска пољопривреда	Услед нерешених проблема на каналском систему мали је проценат површина под наводњавањем, постојећа опрема за наводњавање застарела и недовољна
Јаки пољопривредни предузетници	Недостатак регулатива за коришћење алтернативних извора енергије
Значајна прехранбено-прерађивачка индустрија	Недостатак речног транспорта
Доступност саобраћајница, превоза, транспорта	Недостатак савремених планова за урбани развој
Трговина, могућности извоза, услужна индустрија	Рудиментарна изграђеност индустријске зоне, недостатак државних субвенција
Сигурно снабдевање енергијом	Екстензивна производња, низак принос, слаба инфраструктура и техничка опремељеност у пољопривреди
Развијена инфраструктура: третирање отпадних вода, управљање отпадом, водоводна мрежа	Низак степен организованости произвођача и недостатак покретног капитала у пољопривреди
Природно-географске карактеристике: државна граница, Тиса	Неразвијена откупна и продајна мрежа
ИЦР центар за развој са искусним професионалцима	Значајна црна економија
Велики број историјских и културних вредности	

<u>Шансе</u>	<u>Претње</u>
Туризам, бања, отворени базени, плажа на обали Тисе, индустрија забаве	Економска криза, светске економске промене, банкрот државе
Пољопривреда и прерађивачка индустрија (екологија, могућности за наводњавање)	Зависност од расписаних конкурса, развој који диктирају конкурси (не иде се по приоритетима)
Оснивање логистичких центара, индустријског парка	Људски фактор: корупција, непрофесионализам, дилетантизам, неорганизованост, незнање, одуговлачење, неспремност на сарадњу
Подстицаји за инвестиције, пореске олакшице, смањење пореза	Нереално планирање, ад-хоц инвестиције, псеудо делатности, лоше инвестиције
Пословање засновано на савременим ИТ решењима	Недостатак ресурса, проблеми са финансирањем, недостатак субвенција
Развој инфраструктуре: пречишћавање отпадних вода, путна мрежа, побољшање квалитета воде за пиће	Недостатак квалификоване радне снаге, емиграција младих, старење, опадање природне репродукције, одумирање села
Подршка страним инвеститорима и домаћој индустрији	Неповољни прописи, закони, бирократија, повећање пореза
Повећање могућности за извоз, трговину, продају домаћих производа	Пандемије
Отварање радних места, преквалификација и привлачење радне снаге	Природне катастрофе: несташица воде, поплаве, подземне воде, климатска катастрофа, промена у стаништима
Развој железничке инфраструктуре	Подршка (искључиво) интензивној пољопривреди (њен негативан утицај, нестанак самоодрживих газдинстава, загађивање окружења)
Субвенције, конкурси: општински фондови, фондови Европске уније, Фондација Просперитати	Енергетска криза
Враћање општинског суда	Непредвидљиве политичке одлуке
Регулисање јавног превоза, паркирања	Погоршање стања јавне безбедности
Задржавање младих у општини	Негативни ефекти чланства у Европској унији
Планирање обновљивих енергетских ресурса, зелене инфраструктуре	Експлоатација
Развој спорта	Загађивање окружења
Близина границе, лакше прелажење, речна граница	Ратно стање
Јачање цивилног сектора	Општина на мигрантској рути

У процесу израде развојног плана, општински стручњаци из три испитивана подручја су извршили СВОТ анализу, а затим су ове три под-анализе комбиноване и синтетизоване у циљу креирања јединствене СВОТ анализе општине која представља основу за идентификацију праваца развоја. Поље предности показује да су социјална ситуација и квалитет живота у општини развијени, јер је реч о снажној општини у областима туризма, пољопривреде, богатој природним ресурсима.

Поље слабости открива да су људски ресурси у неповољном положају, као и да постоје значајне могућности за развој у областима здравства и социјалне заштите. Друга слабост општине је организација бирократских административних процеса, као и низак ниво познавања језика животне средине, односно државног језика. Што се тиче инфраструктурне опремљености, она је незадовољавајућа у насељима, асфалтираност улица је на недовољном нивоу.

Као предности су истакнути развој туризма, прерађивачке индустрије засноване на пољопривреди, логистички и индустријски развој одређен географском ситуацијом, уз укључивање инвеститора. Постоји могућност употребе обновљиве енергије како би се смањили негативни утицаји на животну средину.

Анализом су идентификоване следеће претње: погоршање економске ситуације, људски фактор (углавном се огледа у емиграцији квалификоване радне снаге и недостатком исте), интензивна пољопривреда, природне катастрофе, јавна безбедност и загађење.

Узимајући у обзир кључне елементе који су током радионица развијени, дефинисани су приоритетни циљеви и мере за решавање дефинисаних проблема, чијом интеграцијом су настали визија и приоритети Развојног плана општине Кањижа.

6. Визија Општине Кањижа

Кањижа је оријентисана ка заједници, наклоњена је породици, еколошки свесна, туристички привлачна, инфраструктурно развијена, насељена младим и стручним људима чије ресурсе њена насеља вишеструко допуњују.

Визија представља свеобухватни циљ који руководство општине жели да постигне до краја периода који развојни план предвиђа. Визија је формирана током израде развојног плана уз укључивање грађана општине и носилаца процеса. Грађани су уз помоћ онлајн упитника могли да изразе каквом би желели да виде општину Кањижа у будућности, док су стручњаци, руководиоци установа, представници цивилних удружења на састанцима појединачних радних група и кроз СВОТ анализу могли да изразе своје мишљење.

На основу тога је утврђено да би жеља била да општина постане оријентисана на заједнице и наклоњена породици, стога развојни план укључује све интервенције које утичу на побољшање квалитета живота и чине да насеља буду боља места за живот грађана, које стварају услове за духовни и материјални развој свих чланова породице.

Еколошка свест је изразито значајна за становнике општине, што је било наглашавано на свим форумима, те су и еколошки приоритетни циљеви истакнути у развојном плану, а односе се на очување Тисе и инфраструктурног и другог развоја везаног за заштиту животне средине. Један од главних развојних приоритета Кањиже је туризам као економска грана. Основа су постојеће туристичке функције чији су главни елементи лековита вода, Тиса и културни садржаји. Развој постојећих, као и проширење туристичке понуде новим атракцијама су битни елементи овог документа.

Неопходне људске ресурсе за све ове развојне правце обезбеђује локално становништво, укључујући и младу старосну групу, за коју општинско руководство кроз приоритете плана развоја ствара могућности за едукацију - за све степене, пратећи потребе које се стално мењају. То је један од основних услова за очување становништва општине.

Ресурсе потребне за реализацију развојног плана обезбеђује целокупно становништво општине у 13 насеља, као и све вредности које су створане током протеклих векова, на основу чега је развијен посебан хоризонтални приоритет за развој насеља.

7. Приоритетни циљеви и мере

За постизање приоритетних циљева и повезаних циљева нижег реда потребне су активности које називамо мерама. Оне су формиране током широког дијалога који се заснивао на сарадњи. Слично као код визије, становништво целе општине је имало могућност да изрази своје мишљење, али и кључни актери из различитих грана су дали своје предлоге током размена идеја и изараде СВОТ анализе.

Приоритети су, као и цео документ, груписани око три гране, у областима урбаног развоја, заштите животне средине, квалитета живота, односно економског развоја, у оквиру којих је постављено 9 приоритетних циљева који укључују 41 меру. Све мере су усклађене са мерама формулисаним у Агенди 2030 Уједињених нација, као и пакетима мера буџетског периода Европске уније за 2021-2027. На тај начин је развојни план општине у потпуности усклађен са стратешким документима и доприноси постизању глобалних и европских развојних циљева.

У развојном плану су идентификована и интегрисана три хоризонтална приоритетна циља који се морају узети у обзир за сваки од вертикалних приоритета, али се могу самостално имплементирати, постављајући на тај начин општи правац за развојне циљеве општине. Један од ова три вертикална приоритета је имплементација развоја који води ка стварању паметног

насеља, за који се развојним планом имплементирају мере којим ће Кањижа постепено постајати паметна општина. Од тога ће имати користи и становништво, и локална самоуправа и друштвена и економска сфера у данашњем дигитализованом свету.

Други хоризонтални циљ је развој елемената градског маркетинга који ће комуникационим каналима туристима, посетиоцима, онима који би се настанили у општини, али и грађанима дати уједначен правац. У документ су укључени пакети мера који ће се постепено спроводити током периода имплементације плана.

Трећи хоризонтални циљ предвиђа развој насеља општине без обзира на појединачне приоритете али је у складу са њима, јер визија показује да општина сва насеља и све њене становнике сматра вредним ресурсом за постизање заједничке будућности, обезбеђивање посебних мера и њима подређених ресурса у циљу отклањања разлика између насеља, за чију реализацију поред појединачних вертикалних приоритета, одговарајућу стратешку основу дају и хоризонтални приоритети.

Постоје различите области чији развој није у надлежности самоуправе, али су током израде развојног плана идентификоване јер имају значајан утицај на развој општине и квалитет живљења грађана. Предлози за унапређење који су током израде развојног плана идентификовани, узети су у обзир код приоритета развојног плана, како би у будућем периоду постојала правна основа за планирање имплементације идентификованих инвестиција.

На основу скупа приоритетних циљева и мера треба у будућности израдити Средњорочни план развоја који треба одредити на нивоу пројекта за наредне три године. Средњорочни план развоја треба да садржи податке о томе на који начин, уз чију одговорност, са којим финансијским средствима и у ком временском периоду ће се реализовати поједина активност везана за одређену меру. Средњорочни план израђује надлежна комисија самоуправе на период од три године методом клизног планирања. Ревидира се сваке године, и на основу тога се врши даље планирање у циљу остваривања визије и утврђених циљева самоуправе, а тиме и целе општине, до краја периода трајања развојног плана.

Приоритетни циљ 1.

Заштита и развој природних вредности на територији општине на основу потреба становништва и туризма, као и умањивање глобалних ефеката климатских промена уз употребу обновљивих извора енергије.

Главна туристичка атракција Кањиже, али и место за одмор локалног становништва јесу река Тиса и њено непосредно окружење. Циљ локалне самоуправе је да заједно са цивилним сектором обезбеди заштиту и инфраструктурни развој дела Тисе који припада Кањижи у сарадњи са власником и управом територије.

Јараш је традиционална микро територија општине која има аутентичне карактеристике степе Карпатског басена. Ради очувања тих карактеристика, али и унапређења квалитета живљења локалног становништва, потребне су интервенције за његову заштиту и развој.

Општина Кањижа у блиској будућности планира употребу обновљивих ресурса за задовољавање растућих енергетских потреба и тиме смањење емисије гасова стаклене баште, а самим тим и загађења ваздуха, те су у том правцу потребне значајне интервенције, како у приватном тако и у јавном сектору.

Постоји значајна потреба за очувањем зелених површина општинских насеља и стварањем нових у сарадњи са заинтересованим странама. Као резултат климатских промена, глобално загревање се повећава углавном у урбаним срединама што се може значајно смањити повећањем зелених површина. Поред тога, повећање зелених површина има велики утицај на квалитет живота.

Глобалне еколошке промене изазивају значајне и брзе климатске промене што утиче на управљање водама. Климату у општини Кањижа карактеришу сушни периоди и кратке али интензивне кишне сезоне уместо уобичајених континуираних падавина. У многим случајевима, они представљају екстремно оптерећење за постојеће инфраструктурне системе.

Показатељи који мере приоритетне циљеве плана развоја:

Базни индикатор	Циљни индикатор
Број активности заштите и развоја Тисе као природног ресурса	Годишњи раст активности за 10%
Број функција Јараша као природног ресурса	Годишњи раст броја функција за 2%
Пропорција између обновљивих извора енергије и стамбених јединица и објеката које самоуправа одржава	Годишњи раст пропорција обновљивих извора енергије за 10%
Површина пошумљене територије	Годишњи раст величина шумских површина за 1%

	Годишњи раст величина урбаних зелених површина за 2%
Број објеката заштите од поплаве и подземних овда	Грађење или реновирање објекта годишње

Мере за реализацију приоритетног циља 1.

Мере	Допринос Агенди 2030 и кохезионој политици ЕУ 2021-2027
<p>1.1. Заштита Тисе као природног ресурса</p> <ul style="list-style-type: none"> - јачање еколошке свести грађанства да би се очувале постојеће вредности - имплементација интервенција за одрживо коришћење територија (заштитни појасеви засађени дрвима, прављење паркова, изградња привремене инфраструктуре, ширење туристичких функција). - стварање законских и правно-имовинских услова потребних за развој 	<p>15. Живот на земљи</p> <p>Заштитити, обнављати и промовисати одрживо коришћење копнених екосистема, одрживо управљати шумама, борити се против дезертификације, зауставити и преокренути процес деградације земљишта и зауставити губитак биодиверзитета.</p> <p>15.1. Осигурати очување, обнову и одрживо коришћење копнених и унутрашњих слатководних екосистема и њиховог окружења, посебно шума, мочварног земљишта, планина и исушеног земљишта, у складу са обавезама према међународним споразумима</p> <p>15.5. Предузети хитне и значајне активности за смањивање деградације природних станишта, зауставити губитак биодиверзитета и, заштитити угрожене врсте и спречити њихово истребљење</p> <p>15.9. Интегрисати вредности екосистема и биодиверзитета у национално и локално планирање, развојне процесе, стратегије за смањење сиромаштва и извештаје</p> <p>Зеленија Европа, која спроводи Париски споразум и улаже у енергетску транзицију, обновљиве изворе енергије и борбу против климатских промена</p>
<p>1.2 Очување Јараша, проширење функција</p> <ul style="list-style-type: none"> - израда стручних студија које ће бити основа за унапређење заштите - куповина и реинтеграција пољопривредног земљишта лошег квалитета у екосистем - поновно насељавање аутохтоних биљних и животињских врста, - прављење биљних заштитних појаса са циљем прекида ерозије и повећања биодиверзитета крајолика - коришћење јединственог живог света од изузетног значаја, Чудесног и Старог артеског бунара из туристичке перспективе 	<p>15. Живот на земљи</p> <p>Заштитити, обнављати и промовисати одрживо коришћење копнених екосистема, одрживо управљати шумама, борити се против дезертификације, зауставити и преокренути процес деградације земљишта и зауставити губитак биодиверзитета</p> <p>15.1. Осигурати очување, обнову и одрживо коришћење копнених и унутрашњих слатководних екосистема и њиховог окружења, посебно шума, мочварног земљишта, планина и исушеног земљишта, у складу са обавезама према међународним споразумима</p> <p>15.5. Предузети хитне и значајне активности за смањивање деградације природних станишта, зауставити губитак биодиверзитета и до 2030. заштитити угрожене врсте и спречити њихово истребљење</p> <p>15.9. Интегрисати вредности екосистема и биодиверзитета у национално и локално планирање, развојне процесе, стратегије.</p>

	Зеленија Европа, која спроводи Париски споразум и улаже у енергетску транзицију, обновљиве изворе енергије и борбу против климатских промена
<p>1.3 Коришћење обновљивих ресурса</p> <p>- модернизација стамбених објеката у општини, повећање учешћа енергетски ефикасних зграда у укупном фонду. Коришћењем јавних и других ресурса, уз подршку општинске управе, подршка појединачним енергетским инвестицијама, што подразумева комплетну изолацију постојећих објеката и изградњу енергетски штедљивих и обновљивих система.</p> <p>- увођење зелених технологија у јавну и економску сферу, модернизација јавних и административних зграда и подршка привредним субјектима.</p>	<p>7. Доступна и обновљива енергија</p> <p>Осигурати приступ доступној, поузданој, одрживој и модерној енергији за све</p> <p>7.1. До 2030. обезбедити универзални приступ јефтиним, поузданим и модерним енергетским услугама</p> <p>7.2. До 2030. значајно повећати удео обновљиве енергије у глобалном енергетском миксу</p> <p>Зеленија Европа, која спроводи Париски споразум и улаже у енергетску транзицију, обновљиве изворе енергије и борбу против климатских промена</p>
<p>1.4 Унапређење шумљавања општинских територија и развоја урбаних зелених површина.</p> <p>- израда свеобухватног плана уређења зелених површина на основу општинског катастра стабала,</p> <p>- покретање процеса шумљавања и другог засађивања како у Кањижи, тако и у околним насељима, кроз сарадњу локалне самоуправе и локалних невладиних организација, дефинисањем унапред утврђених планова и временских рокова, која могу у кратком року смањити негативне утицаје на животну средину,</p> <p>- делимично шумљавање пољопривредних области, шумски појаси, ветро-заштитни појасеви уз путну мрежу нижег реда</p>	<p>11. Одрживи градови и заједнице</p> <p>Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим</p> <p>11.7. До 2030. омогућити универзални приступ безбедним, инклузивним и приступачним зеленим и јавним површинама, посебно за жене и децу, старија лица и особе са инвалидитетом</p> <p>15. Живот на земљи</p> <p>Заштитити, обнављати и промовисати одрживо коришћење копнених екосистема, одрживо управљати шумама, борити се против дезертификације, зауставити и преокренути процес деградације земљишта и зауставити губитак биодиверзитета</p> <p>15.2. Промовисати имплементацију одрживог управљања свим врстама шума, зауставити крчење шума, обновити уништене шуме и повећати шумљавање на глобалном нивоу</p> <p>15.9. Интегрисати вредности екосистема и биодиверзитета у национално и локално планирање, развојне процесе, стратегије</p> <p>Зеленија Европа, која спроводи Париски споразум и улаже у енергетску транзицију, обновљиве изворе енергије и борбу против климатских промена</p>
<p>1.5 Унапређење у вези са поплавама и подземним водама</p> <p>- Континуирано одржавање опреме и нове инвестиције за заштиту од поплава Тисе и других водотокова у општини.</p>	<p>9. Индустрија, иновације и инфраструктура</p> <p>Изградити отпорну инфраструктуру, промовисати инклузивну и одрживу индустријализацију и подстицати иновације</p> <p>9.1. Развити квалитетну, поуздану, одрживу и отпорну инфраструктуру, укључујући регионалну и прекограничну инфраструктуру, како би се подржали</p>

<ul style="list-style-type: none"> - код заштите од подземних вода, одржавања канализационог система, улагања неопходна за континуирани рад преводница и брана. - изградња локалних резервоара - обезбеђивање водоснабдевања за пољопривредне системе за наводњавање - инфраструктурни развој општинске заштите од катастрофа 	<p>економски развој и људско благостање, са фокусом на јефтином и једнаком приступу за све</p> <p>13. Акција за климу</p> <p>Предузети хитну акцију у борби против климатских промена и њихових последица</p> <p>13.1 Оснажити отпорност и адаптивни капацитет на опасности повезане са климатским условима и природним катастрофама у свим земљама</p> <p>13.2 Интегрисати мере везане за климатске промене у националне политике, стратегије и планирање</p> <p>Зеленија Европа, која спроводи Париски споразум и улаже у енергетску транзицију, обновљиве изворе енергије и борбу против климатских промена</p>
---	--

Приоритетни циљ 2.

Инфраструктурно развијена општина која даје основу за лакшу доступност појединих функција и за побољшање квалитета живљења

Глобалне климатске промене и на микро нивоу представљају значајне изазове што се тиче падавина на нивоу урбаних/руралних средина у случају екстремних временских прилика. Ради превенције општинска самоуправа, месне заједнице, цивилни сектор и грађани треба да се удруже и да мобилишу своје ресурсе. Основна комунална инфраструктура је изграђена у центру општине, али у насељима има значајних мањкавости што представља значајне препреке у смислу загађења околине и квалитета живљења.

Постоје неасфалтиране улице у свим насељима на целој територији општине што представља баријеру у погледу приступачности и умањује вредност некретнина. Процена стања непокретности установа које обављају јавне функције у власништву, или којима управља локална самоуправа (административне, образовне, друштвене, културне) и повезане инвестиције претрпеле су значајне недостатке последњих деценија, па их је потребно модернизовати у складу са савременим изазовима.

Кроз Кањижу као административни центар и погранично насеље одвија се значајан проток моторног саобраћаја. У односу на број доступних функција, у центру је мало паркинг места а број возила константно расте, стога је неопходно увећати број паркинг места у циљу развоја саобраћаја, али и квалитета живљења.

Делом због општег стања јавне безбедности, делом због пограничног положаја општине, осећај безбедности становништва је у сталном опадању. Грађани највише верују локалној самоуправи у овом погледу, и од ње се очекује да побољша ситуацију, што може постићи само у сарадњи са другим гранама власти и цивилним сектором.

Бициклизам постаје све популарнији облик превоза, делимично захваљујући својој једноставности и јефтиноћи, као и промовисању здравог начина живота. Повећан бициклички саобраћај се може безбедно преусмерити само на обележене бицикличке стазе да би се одржала безбедност укупног саобраћаја.

Показатељи који мере приоритетне циљеве плана развоја:

Базни индикатор	Циљни индикатор
Дужина система за одвођење падавина	Годишњи раст дужине система за одвођење падавина од 5%
Улагање у развој комуналне инфраструктуре на годишњем нивоу	Увећање уложеног износа за 10%
Дужина асфалтираних улица на територији општине	Повећање дужине асфалтираних улица за 1% годишње
Број јавних установа на територији општине	Изградња нове и/или реновирање једне јавне установе
Број паркинг места у Кањижи	Увећање броја паркинг места за 5% годишње
Број кривичних инцидената у општини на годишњем нивоу	Смањење годишњег просека броја кривичних инцидената за 5%
Дужина изграђених бицикличких стаза на територији општине	Повећање дужине бицикличких стаза за 5% годишње

Мере за реализацију приоритетног циља 2.

Мере	Допринос Агенди 2030 и кохезионој политици ЕУ 2021-2027
<p>2.1 Изградња система за одвођење падавина у граду и насељима</p> <ul style="list-style-type: none"> - самоуправа: потребни планови и обезбеђивање законске позадине, обезбеђивање средстава - локалне заједнице: одређују неопходна подручја интервенције, одржавају локални систем отворених канала - цивилне организације, добровољна ватрогасна друштва: учешће у формирању и реаговању јавног мњења - грађани: извођење неопходних интервенција на приватним некретнинама, одржавање улица и одводних канала у близини имања. 	<p>9. Индустрија, иновације и инфраструктура Изградити отпорну инфраструктуру, промовисати инклузивну и одрживу индустријализацију и подстицати иновације</p> <p>9.1. Развити квалитетну, поуздану, одрживу и отпорну инфраструктуру, укључујући регионалну и прекограничну инфраструктуру, како би се подржали економски развој и људско благостање, са фокусом на јефтином и једнаком приступу за све</p> <p>13. Акција за климу Предузети хитну акцију у борби против климатских промена и њихових последица</p> <p>13.1. Оснажити отпорност и адаптивни капацитет на опасности повезане са климатским условима и природним катастрофама у свим земљама</p> <p>13.2. Интегрисати мере везане за климатске промене у националне политике, стратегије и планирање</p>
<p>2.2 Развој комуналне инфраструктуре</p> <ul style="list-style-type: none"> - изградња локалних постројења за пречишћавање отпадних вода у насељима општине са припадајућом сабирном мрежом - гасна мрежа, даља изградња коришћењем извора гаса у општини 	<p>9. Индустрија, иновације и инфраструктура Изградити отпорну инфраструктуру, промовисати инклузивну и одрживу индустријализацију и подстицати иновације</p> <p>9.1. Развити квалитетну, поуздану, одрживу и отпорну инфраструктуру, укључујући регионалну и прекограничну инфраструктуру, како би се подржали економски развој и људско благостање, са фокусом на јефтином и једнаком приступу за све</p>

<ul style="list-style-type: none"> - развој мреже пијаће воде, развоја и замене старих азбестних цеви у постојећим системима, - бушење нових бунара за екстракцију воде са решењем за уклањање арсена, изградња локалних фабрика воде у насељима, - снабдевање електричном енергијом, изградња трансформатора, удруженим средствима општине и Електропривреде Србије. 	<p>Европа ближа грађанима, подржавајући локалне развојне стратегије и одрживи урбани развој широм ЕУ-а</p>
<p>2.3 Асфалтирање неасфалтираних улица у насељима општине</p> <ul style="list-style-type: none"> - израда потребних планова и успостављање приоритетног редоследа - до краја развојног периода мапираних улице у плановима треба да буду асфалтиране или покривене другом чврстом подлогом ради боље приступачности и побољшања имиџа насеља. 	<p>9. Индустрија, иновације и инфраструктура Изградити отпорну инфраструктуру, промовисати инклузивну и одрживу индустријализацију и подстицати иновације</p> <p>9.1. Развити квалитетну, поуздану, одрживу и отпорну инфраструктуру, укључујући регионалну и прекограничну инфраструктуру, како би се подржали економски развој и људско благостање, са фокусом на јефтином и једнаком приступу за све</p> <p>Повезана Европа, са стратешким саобраћајним и дигиталним мрежама</p>
<p>2.4 Инфраструктурни развој установа</p> <ul style="list-style-type: none"> - очување стања зграда које добро функционишу, - приоритетне инвестиција у енергетску ефикасност, односно инвестиције потребне за обављање основних задатака - уклањање баријера 	<p>11. Одрживи градови и заједнице Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим</p> <p>11.1. До 2030. осигурати да сви имају приступ адекватном, безбедном и приступачном становању и основним услугама, унапредити неусловна насеља</p> <p>11.4. Појачати напоре да се заштити и очува светска културна и природна баштина</p> <p>Европа ближа грађанима, подржавајући локалне развојне стратегије и одрживи урбани развој широм ЕУ-а</p>
<p>2.5 Повећање броја паркинг места</p> <ul style="list-style-type: none"> - изградња нових јавних паркинг места у центру града и околини како би мештани и посетиоци из других насеља могли да паркирају своје аутомобиле на безбедном месту на одговарајућој удаљености. 	<p>9. Индустрија, иновације и инфраструктура Изградити отпорну инфраструктуру, промовисати инклузивну и одрживу индустријализацију и подстицати иновације</p> <p>9.1. Развити квалитетну, поуздану, одрживу и отпорну инфраструктуру, укључујући регионалну и прекограничну инфраструктуру, како би се подржали економски развој и људско благостање, са фокусом на јефтином и једнаком приступу за све</p> <p>11. Одрживи градови и заједнице Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим</p> <p>11.1. До 2030. осигурати да сви имају приступ адекватном, безбедном и приступачном становању и основним услугама, унапредити неусловна насеља</p> <p>Повезана Европа, са стратешким саобраћајним и дигиталним мрежама</p>

<p>2.6 Повећање јавне безбедности</p> <ul style="list-style-type: none"> - грађанско учешће у превенцији криминала, грађанско учешће у одржавању реда и закона на добровољној основи у складу са законом, - формирање комуналне полиције у складу са законом за решавање комуналних прекршаја у насељима, - постављање система камера за контролу јавне безбедности и безбедности саобраћаја у деловима Кањиже и насељима, као и у свим областима са фреквентним прометом, - изградња штедљивог, интелигентног система јавне расвете са јачом осветљеношћу кључних јавних простора. 	<p>11. Одрживи градови и заједнице</p> <p>Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим</p> <p>11.1. До 2030. осигурати да сви имају приступ адекватном, безбедном и приступачном становању и основним услугама, унапредити неусловна насеља</p> <p>Европа ближа грађанима, подржавајући локалне развојне стратегије и одрживи урбани развој широм ЕУ-а</p>
<p>2.7 Изградња бицикличких стаза</p> <ul style="list-style-type: none"> - изградња бицикличких стаза поред путева у одређеним насељима, - изградња бицикличких стаза које повезују насеља села уз путеве који их повезују, - повезивање бицикличке мреже општине са међународним бицикличким путевима Еуровело 11 и 13 	<p>9. Индустрија, иновације и инфраструктура</p> <p>Изградити отпорну инфраструктуру, промовисати инклузивну и одрживу индустријализацију и подстицати иновације</p> <p>9.1. Развити квалитетну, поуздану, одрживу и отпорну инфраструктуру, укључујући регионалну и прекограничну инфраструктуру, како би се подржали економски развој и људско благостање, са фокусом на јефтином и једнаком приступу за све</p> <p>Повезана Европа, са стратешким саобраћајним и дигиталним мрежама</p>

Приоритетни циљ 3.

Постати општина са конкурентним људским ресурсима што је основа економског развоја

Истраживања су показала да је структурни недостатак радне снаге стигао у регион. Недостатак добро обучених младих професионалаца у индустрији, услугама и туризму је постојећи отежавајући фактор за привреду општине. Циљ је трансформисати систем средњег образовања и образовања одраслих у општини како би се задовољила потражња за локалном радном снагом.

За решавање проблематике образовања за дефицитарна занимања, потребно је изградити дом за ученике средње школе и образовања одраслих, како би средњем образовању имали приступ не само мештани, већ и житељи у удаљеним деловима општине или другим насељима, чиме би се повећао број ученика који ће постати радници који улазе на локално тржиште рада.

Од предшколског, преко основног и средњег образовања до образовања одраслих и преквалификације, потреба за помоћном инфраструктуром образовања се убрзано развија последњих година, и то у правцу дигитализације. Развој конкурентних професионалних младих људи захтева праћење и усаглашавање са модерним захтевима тржишта које је орјентисано ка дигитализацији.

У циљу задовољења садашњих и будућих потреба тржишта рада, надовезујући се на постојећи локални систем образовања одраслих, потребно је покренути програме образовања одраслих који обезбеђују одговарајући квалитет и квантитет радне снаге, како би привреда општине могла да искористи и прошири своје постојеће компаративне предности.

Даљи развој већ организованог дуалног образовања је од суштинског значаја у задовољавању постојећих потреба за радном снагом, уз повећање интересовања све три укључене стране- образовних институција, привредних субјеката и ученика.

Становништво на подручју општине се суочава са значајним изазовима у погледу познавања језика животне средине и државног језика, што је штетно како за појединца, тако и за локалну привреду у смислу обуке, запошљавања и других облика комуникације.

Показатељи који мере приоритетне циљеве плана развоја:

Базни индикатор	Циљни индикатор
Постојећи број смерова у општинској средњој школи	Покретање још два нова смера у општинској средњој школи у складу са новонасталим потребама сваке године
Број домова ученика у општини 1 објекат	Изградња још једног дома ученика у Кањижи, циљна вредност је 2 објекта
Број дигитализованих вртића, школа, средњих школа и установа за образовање одраслих	Потпуна дигитализација 2 установе на територији општине
Број програма за образовање одраслих	Сваке године се у општинској установи за образовање одраслих покреће нови курс у складу са новонасталим потребама
Број дуалних обука у средњој школи	Покретање 2 нова смера у систему дуалног образовања у општинској средњој школи у складу са новонасталим потребама сваке године
Број образовних курсева, програма за наставу језика друштвене средине и државног језика	Најмање 1 курс по старосној групи годишње за оба језика друштвене средине

Мере за реализацију приоритетног циља 3.

Мере	Допринос Агенди 2030 и кохезионој политици ЕУ 2021-2027
<p>3.1 Едукација и стипендирање дефицитарних занимања, увођење обуке у туризму</p> <ul style="list-style-type: none"> - испитивање локалне потражње за радном снагом, трансформисање образовних смерова сваке године на основу анкете - покретање нових смерова у сарадњи са образовним институцијама, - увођење система стипендија за ученике који бирају дефицитарне струке, - обезбеђивање праксе за ученике/ студенте 	<p>4. Квалитетно образовање</p> <p>Обезбедити инклузивно и праведно квалитетно образовање и промовисати могућност целоживотног учења за све</p> <p>4.3. До 2030. обезбедити једнаку доступност приступачног и квалитетног стручног образовања на свим нивоима, укључујући и универзитетско, за све жене и мушкарце</p> <p>Више социјална Европа, испуњавање европског прага социјалних права и подржавање квалитетног запошљавања, образовања, вештина, социјалне укључености и једнаког приступа здравственој заштити</p>
<p>3.2 Изградња ученичког дома</p> <ul style="list-style-type: none"> - обезбеђивање законских услова за изградњу ученичког дома, - проналажење потребних ресурса, - обезбеђивање стручног рада дома ученика 	<p>4. Квалитетно образовање</p> <p>Обезбедити инклузивно и праведно квалитетно образовање и промовисати могућност целоживотног учења за све</p> <p>4.3. До 2030. обезбедити једнаку доступност приступачног и квалитетног стручног образовања на свим нивоима, укључујући и универзитетско, за све жене и мушкарце</p>

<p>3.3 Унапређење инфраструктуре која подржава квалитет образовања</p> <ul style="list-style-type: none"> - процена потребних средстава на подручју општине у сарадњи са руководиоцима установа и наставничким кадром, - израда средњорочног плана набавке, - обезбеђивање потребних ресурса, - грађење паметних школа 	<p>4. Квалитетно образовање</p> <p>Обезбедити инклузивно и праведно квалитетно образовање и промовисати могућност целоживотног учења за све</p> <p>4.3. До 2030. обезбедити једнаку доступност приступачног и квалитетног стручног образовања на свим нивоима, укључујући и универзитетско, за све жене и мушкарце</p> <p>Више социјална Европа, испуњавање европског прага социјалних права и подржавање квалитетног запошљавања, образовања, вештина, социјалне укључености и једнаког приступа здравственој заштити</p>
<p>3.4 Образовање одраслих – унапређење преквалификације</p> <ul style="list-style-type: none"> - процена потреба послодаваца, - развој система стручног оспособљавања у сарадњи са послодавцима, - обезбеђивање адекватних људских ресурса и инфраструктурне основе за организацију обука, - обука за струке које су постале традиционалне, а сада су дефицитарне 	<p>4. Квалитетно образовање</p> <p>Обезбедити инклузивно и праведно квалитетно образовање и промовисати могућност целоживотног учења за све</p> <p>4.4. До 2030. значајно повећати број младих и одраслих који имају релевантне вештине, укључујући техничке и стручне, за запошљавање, достојне послове и предузетништво</p> <p>8. Достојанствен рад и економски раст</p> <p>Промовисати континуиран, инклузиван и одржив економски раст, пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све</p> <p>8.5. До 2030. постићи пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све жене и мушкарце, укључујући и младе људе и особе са инвалидитетом, као и једнаку плату за рад једнаке вредности</p> <p>Више социјална Европа, испуњавање европског прага социјалних права и подржавање квалитетног запошљавања, образовања, вештина, социјалне укључености и једнаког приступа здравственој заштити</p>
<p>3.5 Промоција дуалног образовања</p> <ul style="list-style-type: none"> - процена одрживости постојећих смерова, - обезбеђивање неопходне позадине за увођење нових смерова, - кампања за јачање свести за све три групе учесника. 	<p>4. Квалитетно образовање</p> <p>Обезбедити инклузивно и праведно квалитетно образовање и промовисати могућност целоживотног учења за све</p> <p>4.4. До 2030. значајно повећати број младих и одраслих који имају релевантне вештине, укључујући техничке и стручне, за запошљавање, достојне послове и предузетништво</p> <p>8. Достојанствен рад и економски раст</p> <p>Промовисати континуиран, инклузиван и одржив економски раст, пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све</p> <p>8.5. До 2030. постићи пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све жене и мушкарце, укључујући и младе људе и особе са инвалидитетом, као и једнаку плату за рад једнаке вредности</p> <p>Више социјална Европа, испуњавање европског прага социјалних права и подржавање квалитетног</p>

	запошљавања, образовања, вештина, социјалне укључености и једнаког приступа здравственој заштити
3.6 Подршка настави језика друштвене средине - обликовање свести према потреби познавања језика средине - организовање курсева у основном и средњем образовању на начин који је свима доступан - организовање обука у систему образовања за одрасле	4. Квалитетно образовање Обезбедити инклузивно и праведно квалитетно образовање и промовисати могућност целоживотног учења за све 4.б. До 2030. обезбедити да сви млади и знатан део одраслих (мушкараца и жена) постигну језичку и нумеричку писменост Више социјална Европа, испуњавање европског прага социјалних права и подржавање квалитетног запошљавања, образовања, вештина, социјалне укључености и једнаког приступа здравственој заштити

Приоритетни циљ 4.

Општина Кањижа као регионални центар спорта и културе који има додатну вредност у смислу побољшања услова живота становништва

Инфраструктурна опремљеност институција општине се не може сматрати лошом у области спорта и културе. Инвестиције последњих година обезбедиле су основне услове за рад у обе области. Циљ је да у сваком насељу општине постоји културна и спортска инфраструктура која задовољава савремене потребе и може да задовољи потребе мештана.

У убрзаном свету, масовни спорт је одговор на изазове рекреације, опуштања и здравог начина живота. Масовни спорт не захтева значајне финансијске издатке појединца, али није могућ без неопходне инфраструктуре, те је потребно изградити инфраструктуру која ствара основне услове за масовни спорт и рекреацију у свим насељима општине.

Општина Кањижа има изузетну понуду у погледу културних манифестација које имају све већу туристичку привлачност у региону. У периоду пре Ковида су посетиоци културних дешавања прешли у фестивалски простор, а на те изазове су организатори адекватно одговорили. Циљ је да се познати културни фестивали даље развијају и да се постојећа дешавања у локалном културном простору покрену у правцу који задовољава настанак нових потреба, чиме се повећава и туристичка понуда.

Показатељи који мере приоритетне циљеве плана развоја:

Базни индикатор	Циљни индикатор
Стање објеката за културу и спорт	Реновирање 2 објекта годишње током трајања имплементације плана развоја
Број рекреативних објеката за масовни спорт и рекреацију на територији општине	Изградња или реновирање једног објекта годишње
Број посетилаца фестивала у базној години	Циљ је годишње увећање броја посетилаца фестивала за 10%

Мере за реализацију приоритетног циља 4.

Мере	Допринос Агенди 2030 и кохезионој политици ЕУ 2021-2027
<p>4.1 Очување и даљи развој постојеће инфраструктуре</p> <ul style="list-style-type: none"> - израда приоритетне листе за потребна улагања, - израда потребне правне и техничке документације, - обезбеђивање средстава за реализацију инвестиција, - изградња едукативног центра за кајак – кану 	<p>11. Одрживи градови и заједнице Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим</p> <p>11.3. До 2030. унапредити инклузивну и одрживу урбанизацију и капацитете за партиципативно, интегрисано и одрживо планирање и управљање људским насељима у свим земљама</p> <p>11.4. Појачати напоре да се заштити и очува светска културна и природна баштина</p> <p>Више социјална Европа, испуњавање европског прага социјалних права и подржавање квалитетног запошљавања, образовања, вештина, социјалне укључености и једнаког приступа здравственој заштити</p>
<p>4.2 Даља промоција масовног спорта, оснивање рекреативних паркова</p> <ul style="list-style-type: none"> - формирање позитивног става и промовисање предности масовног спорта, - организовање програма масовног спорта, - оснивање најмање једног рекреативног парка у сваком насељу погодног за различите генерације и облике кретања 	<p>11. Одрживи градови и заједнице Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим</p> <p>11.3. До 2030. унапредити инклузивну и одрживу урбанизацију и капацитете за партиципативно, интегрисано и одрживо планирање и управљање људским насељима у свим земљама</p> <p>Више социјална Европа, испуњавање европског прага социјалних права и подржавање квалитетног запошљавања, образовања, вештина, социјалне укључености и једнаког приступа здравственој заштити</p>
<p>4.3 Унапређење фестивала – туризам</p> <ul style="list-style-type: none"> - усклађивање фестивалског календара, - подршка организацији традиционалних фестивала, - укључивање фестивалског маркетинга у туристичке маркетиншке активности, - унапређење постојећих фестивала 	<p>8. Достојанствен рад и економски раст Промовисати континуиран, инклузиван и одржив економски раст, пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све</p> <p>8.9. До 2030. осмислити и применити политике за промовисање одрживог туризма који ствара радна места и промовише локалну културу и производе</p> <p>Европа ближа грађанима, подржавајући локалне развојне стратегије и одрживи урбани развој широм ЕУ-а</p>

Приоритетни циљ 5.

Значајна побољшања у квалитету и доступности здравствених и социјалних услуга до 2030. године

Здравствени систем је све оптерећенији услед старења становништва и погоршања општег здравља због пандемије Ковида. Два главна ресурса за здравство су инфраструктура и расположиви људски ресурси. У погледу људских ресурса, боља брига захтева кадрове са високим квалификацијама и добрим условима рада, који су награђени одговарајућим подстицајима. У погледу инфраструктурне опремљености, од суштинског је значаја развој домова здравља у Кањижи и у насељима, како у смислу реновирања и проширења фонда зграда, тако и модернизације неопходне опреме.

Неопходно је изградити и одржавати модел за очување и развој менталног здравља јер такве заштите тренутно у општини нема. Превенција у свим случајевима захтева мање средстава него лечење, то се посебно односи на област менталне хигијене. Сврха модела менталне хигијене је да пружи менталну помоћ људима који су ментално здрави али су у психичкој кризи. За оне који не виде излаз из тренутне животне ситуације, и за оне који не могу да се оријентишу на животном путу или за оне који не могу сами да реше своје нормативне кризе потребно је се помогне у решавању тешкоћа.

Како друштво и даље стари а млади се селе у иностранство, расте потреба за бригом о старима и пружањем различитих активности подршке. Обезбеђивање неопходних људских ресурса и инфраструктуре система неге која је неопходна на дневном нивоу не иде у корак са тим процесом.

Показатељи који мере приоритетне циљеве плана развоја:

Базни индикатор	Циљни индикатор
Број запослених у здравству	Запошљавање 3 нова здравствена радника годишње
Број здравствених објеката на територији општине	Реновирање 1 објекта или изградња новог на годишњем нивоу
Систем менталне хигијене на територији општине	Разрада 1 новог система за бригу о менталној хигијени
Број стручних оспособљавања за негу за старих лица 0 лица	Покретање смера за стручно оспособљавања за негу за старих лица
Број дневних боравака за старе на територији општине	Покретање једног новог дневног боравка годишње

Мере за реализацију приоритетног циља 5.

Мере	Допринос Агенди 2030 и кохезионој политици ЕУ 2021-2027
<p>5.1 Стручна оспособљавања за медицинско особље, повољнији услови рада, решавање стамбеног питања</p> <ul style="list-style-type: none"> - унапређење стручности радника у сарадњи са здравственим установама, - стипендије за младе запослене у здравству, - финансирање праксе младих лекара - стварање повољнијих услова за рад здравственог особља, - решавање стамбеног питања најмом станова, грађењем кућа 	<p>3. Добро здравље Обезбедити здрав живот и промовисати благостање за све људе свих генерација"</p> <p>3.4. До 2030. смањити за једну трећину превремени морталитет од непреносивих болести кроз превенцију и лечење и промовисати ментално здравље и благостање</p> <p>3.8. Постићи универзални обухват здравственом заштитом, укључујући заштиту од финансијског ризика, доступност квалитетних Базни х здравствених услуга и доступност безбедних, делотворних, квалитетних и јефтиних Базни х лекова и вакцина за све</p> <p>Више социјална Европа, испуњавање европског прага социјалних права и подржавање квалитетног запошљавања, образовања, вештина, социјалне укључености и једнаког приступа здравственој заштити</p>
<p>5.2 Инфраструктурни развој у здравственој и социјалној сфери</p> <ul style="list-style-type: none"> - прављење приоритетне листе потребних интервенција - обезбеђивање одговарајућих материјалних средстава - уклањање баријера - инклузивна игралишта за особе са инвалидитетом 	<p>3. Добро здравље Обезбедити здрав живот и промовисати благостање за све људе свих генерација"</p> <p>3.4. До 2030. смањити за једну трећину превремени морталитет од непреносивих болести кроз превенцију и лечење и промовисати ментално здравље и благостање</p> <p>3.8. Постићи универзални обухват здравственом заштитом, укључујући заштиту од финансијског ризика, доступност квалитетних Базни х здравствених услуга и доступност безбедних, делотворних, квалитетних и јефтиних Базни х лекова и вакцина за све</p> <p>10. Смањење неједнакости Смањити неједнакост унутар и између држава</p> <p>10.2. До 2030. оснажити и промовисати социјалну, економску и политичку инклузију свих, без обзира на старост, пол, инвалидитет, расу, етничку припадност, порекло, религију или економски и неки други статус</p> <p>10.4. Усвојити политике, посебно фискалне, политике у области зарада и социјалне заштите, и прогресивно постићи већу равноправност</p> <p>Више социјална Европа, испуњавање европског прага социјалних права и подржавање квалитетног запошљавања, образовања, вештина, социјалне укључености и једнаког приступа здравственој заштити</p>
<p>5.3 Успостављење службе за менталну хигијену</p> <ul style="list-style-type: none"> - психичка здравствена заштита, очување здравља, превентивна служба за помоћ деци, одраслима, групама, заједници путем доквалификације стручњака - висок ниво заштите менталног здравља 	<p>10. Смањење неједнакости Смањити неједнакост унутар и између држава</p> <p>10.2. До 2030. оснажити и промовисати социјалну, економску и политичку инклузију свих, без обзира на старост, пол, инвалидитет, расу, етничку припадност, порекло, религију или економски и неки други статус</p> <p>10.4. Усвојити политике, посебно фискалне, политике у области зарада и социјалне заштите, и прогресивно постићи већу равноправност</p>

<ul style="list-style-type: none"> - покретање група за самосвесност и развој личности - индивидуална и групна стручна помоћ у посебним животним ситуацијама (нпр. дојење, породице са малом децом, туговање, посредовање између сукобљених страна) - окупљање и обучавање стручњака, обезбеђивање по једног за сваку школу и дом здравља 	<p>Више социјална Европа, испуњавање европског прага социјалних права и подржавање квалитетног запошљавања, образовања, вештина, социјалне укључености и једнаког приступа здравственој заштити</p>
<p>5.4 Брига о старима, обука стручњака за негу старих, програми за стара лица</p> <ul style="list-style-type: none"> - организовање обука за стручњаке за негу старих лица у оквиру образовања одраслих - изградња дневних боравака, организовање програма за стара лица 	<p>10. Смањење неједнакости</p> <p>Смањити неједнакост унутар и између држава</p> <p>10.2. До 2030. оснажити и промовисати социјалну, економску и политичку инклузију свих, без обзира на старост, пол, инвалидитет, расу, етничку припадност, порекло, религију или економски и неки други статус</p> <p>10.4. Усвојити политике, посебно фискалне, политике у области зарада и социјалне заштите, и прогресивно постићи већу равноправност</p> <p>Више социјална Европа, испуњавање европског прага социјалних права и подржавање квалитетног запошљавања, образовања, вештина, социјалне укључености и једнаког приступа здравственој заштити</p>

Приоритетни циљ 6.

Обезбеђивање једнаких могућности за све становнике како би побољшали квалитет живота и ниво интегрисаности у друштво

У општинским насељима живи све већи број људи у неповољном положају, чији се услови живота стално погоршавају. Сврха интервенције је да им се пружи шанса за достојанствен живот.

Потребно је спровести интервенције за реинтеграцију угрожених породица које живе у периферном делу насеља у друштво, у образовни и социјални сектор, као и сектор тржишта рада.

Показатељи који мере приоритетне циљеве плана развоја:

Базни индикатор	Циљни индикатор
Број лица у неповољном положају	Смањење броја лица у неповољном положају за 5% годишње
Акциони план за унапређење положаја Рома	Израда 1 Акционог плана за унапређење положаја Рома

Мере за реализацију приоритетног циља 6.

Мере	Допринос Агенди 2030 и кохезионој политици ЕУ 2021-2027
6.1 Побољшање услова живота лица у неповољном положају у погледу приступа јавним и приватним услугама - покретање свеобухватних програма за побољшање услова живота лица у неповољном положају - акције за побољшање приступа јавним услугама	10. Смањење неједнакости Смањити неједнакост унутар и између држава 10.2. До 2030. оснажити и промовисати социјалну, економску и политичку инклузију свих, без обзира на старост, пол, инвалидитет, расу, етничку припадност, порекло, религију или економски и неки други статус 10.4. Усвојити политике, посебно фискалне, политике у области зарада и социјалне заштите, и прогресивно постићи већу равноправност Више социјална Европа, испуњавање европског прага социјалних права и подржавање квалитетног запошљавања, образовања, вештина, социјалне укључености и једнаког приступа здравственој заштити
6.2 Интеграција Рома - израда акционог плана за унапређење положаја Рома - организација вечерње школе и стручног оспособљавања одраслих - интеграција у систем јавног образовања у детињству - сексуално образовање - асистенција за Роме – менторски програм - језичке информације	10. Смањење неједнакости Смањити неједнакост унутар и између држава 10.2. До 2030. оснажити и промовисати социјалну, економску и политичку инклузију свих, без обзира на старост, пол, инвалидитет, расу, етничку припадност, порекло, религију или економски и неки други статус 10.4. Усвојити политике, посебно фискалне, политике у области зарада и социјалне заштите, и прогресивно постићи већу равноправност Више социјална Европа, испуњавање европског прага социјалних права и подржавање квалитетног

- програм јавних радова

запошљавања, образовања, вештина, социјалне укључености и једнаког приступа здравственој заштити

Приоритетни циљ 7.

Општина Кањижа као општина заснована на локалним вредностима и посебним туристичким атракцијама

Кањижа функционише као туристички центар у региону са акцентом на бању Кањижа и Тису. У циљу унапређења туристичке позиције потребна је изградња здравственог, акватуристичког и спортско-рекреативног центра по новом концепту, чији је први корак завршен, а то је изградња Рвачке академије у близини парка и бање.

Рурални и други сродни облици туризма пружају изванредну прилику за диверзификацију туристичке понуде општине али и за стварање додатних прихода мештанима који углавном живе и раде у насељима општине. Цео процес се заснива на сарадњи. Локална самоуправа ствара услове који су потребни да би се мештани бавили сеоским туризмом, а они користећи своје ресурсе проширују туристичку понуду општине. Активности обухватају све гране туризма које су везане за сеоски туризам, а то су спорт, омладина, манифестације, бициклизам, лов, риболов, гастрономија, рекреација, као и неговање народне традиције, приказивања старих заната, али и сканзени. За даљи туристички развој неопходна је константна подршка постојећег бренда Хелло Кањижа.

Квалитетно обучени кадрови су неопходни за правилно економско коришћење развијене туристичке инфраструктуре. Погодан извор информација за туристе који посећују општину су квалификовани туристички водичи који добро познају туристичку понуду, чији рад у великој мери може да помогне у продаји одређених услуга, а пожељна је и обука за друга занимања у сектору угоститељства.

Западноевропски туристи који преферирају речни туризам поседују високу платежну способност, њихове потребе може задовољити Тиса, што захтева изградњу одговарајуће речне инфраструктуре и спровођење неопходних маркетиншких активности на промоцији Кањиже и Тисе. Нове могућности развоја воденог туризма представљају Велебитско језеро, канал Тиса Палић и рибњаци у општини.

Са појавом дигиталног света и под утицајем Ковида, све више туриста са јединственим потребама се појављује на тржишту. Та група се може назвати дигиталним номадима. Они раде онлајн и путују, проводећи краће или дуже време на појединим дестинацијама. Последица Ковида је да туристи у све већој мери избегавају гужву и бирају дестинације где могу да одмарају изоловани, са најближом породицом или пријатељима, али на местима која обезбеђују све услове за безбрижан и здравствено сигуран одмор. Општина Кањижа је такво место и коришћењем компаративних предности може да задовољи потребе дигиталних номада, што ће резултирати у развијању нове нише у оквиру постојеће туристичке понуде.

Показатељи који мере приоритетне циљеве плана развоја:

Базни индикатор	Циљни индикатор
Број нових велнесс купалишта 0 ком	Број нових велнесс купалишта 1 објекат
Број туристичких угоститељских објеката	Понуда општине се сваке године проширује са 5 угоститељских објеката
Број туриста који посете општину (број ноћења)	Повећање броја ноћења за 10% на годишњем нивоу
Број обука за угоститељство (средњи ниво, образовање одраслих)	Број обука за угоститељство (средњи ниво, образовање одраслих) 1 обука
Број ноћења од речног и воденог туризма	Повећање броја ноћења за 10% на годишњем нивоу
Број објеката погодних за задовољавање јединствених и посебних туристичких потреба	Понуда општине се проширује за 1 нови специјални угоститељски објекат годишње

Мере за реализацију приоритетног циља 7.

Мере	Допринос Агенди 2030 и кохезионој политици ЕУ 2021-2027
7.1 Изградња велнесс- купалишта, здравствено-рекреативног центра - самоуправа спроводи потребне законске и имовинске процесе - инфраструктурна припрема простора - привлачење капитално јаког инвеститора за изградњу и функционисање целог центра, надовезујући се на здравствени и спортско-рекреативни туризам у региону - интегрисање услуга новог купалишта и постојеће бање	8. Достојанствен рад и економски раст Промовисати континуиран, инклузиван и одржив економски раст, пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све 8.9. До 2030. осмислити и применити политике за промовисање одрживог туризма који ствара радна места и промовише локалну културу и производе Паметнија Европа кроз иновације, дигитализацију, економску трансформацију и подршку малим и средњим предузећима
7.2 Подршка развоју еко и руралног туризма - стицање акредитације потребне за услужне објекте, организовање курсева за заинтересоване - развој програма подршке предузетницима, у облику финансијске или менторске подршке - укључивање сеоских угоститеља у постојећи туристички маркетинг - развој заједничког руралног програмског пакета заснованог на локалним традицијама	8. Достојанствен рад и економски раст Промовисати континуиран, инклузиван и одржив економски раст, пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све 8.9. До 2030. осмислити и применити политике за промовисање одрживог туризма који ствара радна места и промовише локалну културу и производе Паметнија Европа кроз иновације, дигитализацију, економску трансформацију и подршку малим и средњим предузећима
7.3 Јачање и промоција туристичког имиџа - доследно спровођење развијене и усвојене стратегије туристичког маркетинга,	8. Достојанствен рад и економски раст Промовисати континуиран, инклузиван и одржив економски раст, пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све

<ul style="list-style-type: none"> - евалуација до сада постигнутих резултата на половини реализације стратегије, а затим, по потреби, модификација активности ради остваривања даљих циљева - израда програмских пакета за унапређење приступачности постојећих и планираних туристичких атракција 	<p>8.9. До 2030. осмислити и применити политике за промовисање одрживог туризма који ствара радна места и промовише локалну културу и производе</p> <p>Паметнија Европа кроз иновације, дигитализацију, економску трансформацију и подршку малим и средњим предузећима</p>
<p>7.4 Квалитетне обуке за угоститеље и развој услуге туристичког водича</p> <ul style="list-style-type: none"> - у складу са законом о туризму, обука вишејезичних туристичких водича који познају туристичку понуду, традицију и историју општине, и истовремено пружају информације о локалним атракцијама - обезбеђивање обуке, доквалификације и праксе за запослене у туризму, као што су домаћини, пружаоци смештаја и други стручњаци који раде у угоститељству. 	<p>8. Достојанствен рад и економски раст</p> <p>Промовисати континуиран, инклузиван и одржив економски раст, пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све</p> <p>8.9. До 2030. осмислити и применити политике за промовисање одрживог туризма који ствара радна места и промовише локалну културу и производе</p> <p>Паметнија Европа кроз иновације, дигитализацију, економску трансформацију и подршку малим и средњим предузећима</p>
<p>7.5 Јачање речног и воденог туризма</p> <ul style="list-style-type: none"> - изградња пристаништа за мале чамце на Тиси, омогућавање снабдевања струјом, горивом, интернетом, водом и храном. - постављање онлајн и офлајн информативног центра у близини пристаништа за информисање туриста о доступним услугама и другим туристичким атракцијама. - проширење општинске туристичке маркетиншке стратегије на међународна тржишта са циљем представљања понуде прилагођене тражњи за речним туризмом - развој воденог туризма у сарадњи са управљачима, власницима вода - обезбеђивање потребних квалификованих кадрова за рад 	<p>8. Достојанствен рад и економски раст</p> <p>Промовисати континуиран, инклузиван и одржив економски раст, пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све</p> <p>8.9. До 2030. осмислити и применити политике за промовисање одрживог туризма који ствара радна места и промовише локалну културу и производе</p> <p>Повезана Европа, са стратешким саобраћајним и дигиталним мрежама</p>
<p>7.6 Спремност за јединствене и специјалне потребе</p> <ul style="list-style-type: none"> - организовати у један пакет смештаје и услужне објекте на територији општине који могу да задовоље посебне потребе - проширење маркетиншке стратегије туризма на ове циљне групе, 	<p>8. Достојанствен рад и економски раст</p> <p>Промовисати континуиран, инклузиван и одржив економски раст, пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све</p> <p>8.2. Постизање виших нивоа економске продуктивности кроз диверсификацију, технолошку надоградњу и иновације, укључујући фокусирање на радно интензивне и високо профитабилне секторе</p>

- пружање локалних информација туристима како би продужили свој боравак

8.9. До 2030. осмислити и применити политике за промовисање одрживог туризма који ствара радна места и промовише локалну културу и производе

Паметнија Европа кроз иновације, дигитализацију, економску трансформацију и подршку малим и средњим предузећима

Приоритетни циљ 8.

Пољопривредни произвођачи прерађују производе локално и врше пласман на домаће и светско тржиште

Пољопривредници општине Кањижа производе значајну количину пољопривредних производа чија продаја од стране физичких лица није увек економична на тржишту. Циљ је да се произведене прехранбене сировине прераде у производе са већом додатом вредношћу, удруживањем ресурса малих произвођача као иницијатива одоздо према горе.

Органска производња даје већи приход по јединици пољопривредног земљишта или у односу на сате рада. На тржиштима у већим градовима створена је тражња за здравом храном од стране купаца са вишом куповном снагом.

Пољопривредници у општини располажу са конкурентским предностима које могу искористити за значајно повећање прихода.

Истакнути циљ за веће пољопривредне произвођаче и мала предузећа је стварање пијаце, која ће представљати место продаје домаћи, локалних, брендираних пољопривредних производа становницима општине. Задатак претходне две интервенције је пољопривредне производе представе и продају локалном становништву.

Показатељи који мере приоритетне циљеве плана развоја:

Базни индикатор	Циљни индикатор
Број локалних прерађивачких удружења	Раст броја локалних прерађивачких удружења за 10% током периода имплементације плана развоја
Број општинских органских брендова 0 ком	Број општинских органских брендова 1 бренд
Број локалних пијаца	Формирање једне нове локалне пијаце годишње

Мере за реализацију приоритетног циља 8.

Мере	Допринос Агенди 2030 и кохезионој политици ЕУ 2021-2027
8.1 Подршка локалним удружењима прерађивача - подстицање преласка на усеве са високом додатом вредношћу - обезбеђивање процеса који олакшавају интеграцију произвођача - технолошки развој олакшавања обраде - пружање подршке за приступ тржишту	8. Достојанствен рад и економски раст Промовисати континуиран, инклузиван и одржив економски раст, пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све 8.3. Промовисати развојно оријентисане политике које подржавају продуктивне активности, стварање достојанствених послова, предузетништво, креативност и иновативност и подстицати формализацију и раст микропредузећа, односно малих и средњих предузећа, укључујући и приступ финансијским услугама 8.4. Прогресивно унапредити, до 2030, глобалну ефикасност ресурса у потрошњи и производњи и уложити

	<p>напоре да се економски раст раздвоји од деградације животне средине у складу са 10-годишњим оквиром програма одрживе потрошње и производње, уз водећу улогу развијених земаља</p> <p>Паметнија Европа кроз иновације, дигитализацију, економску трансформацију и подршку малим и средњим предузећима</p>
<p>8.2 Повећање органске производње</p> <ul style="list-style-type: none"> - промена става међу пољопривредницима - програм саветовања за олакшавање транзиције - програм подршке за набавку неопходне опреме - подстицање сарадње, развијање сопственог општинског брэнда у оквиру којег се произведена роба може пласирати на тржиште - пружање подршке за приступ тржишту 	<p>8. Достојанствен рад и економски раст</p> <p>Промовисати континуиран, инклузиван и одржив економски раст, пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све</p> <p>8.4. Прогресивно унапредити, до 2030, глобалну ефикасност ресурса у потрошњи и производњи и уложити напоре да се економски раст раздвоји од деградације животне средине у складу са 10-годишњим оквиром програма одрживе потрошње и производње, уз водећу улогу развијених земаља</p> <p>Паметнија Европа кроз иновације, дигитализацију, економску трансформацију и подршку малим и средњим предузећима</p>
<p>8.3 Проширење локалних пијаца</p> <ul style="list-style-type: none"> - формирање ставова међу становништвом - побољшање инфраструктуре постојећих пијаца за обезбеђивање пријатне куповине - одвајање простора на локалним пијацама искључиво за продају прехранбених производа који носе локални брэнд 	<p>8. Достојанствен рад и економски раст</p> <p>Промовисати континуиран, инклузиван и одржив економски раст, пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све</p> <p>8.4. Прогресивно унапредити, до 2030, глобалну ефикасност ресурса у потрошњи и производњи и уложити напоре да се економски раст раздвоји од деградације животне средине у складу са 10-годишњим оквиром програма одрживе потрошње и производње, уз водећу улогу развијених земаља</p> <p>8.5. До 2030. постићи пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све жене и мушкарце, укључујући и младе људе и особе са инвалидитетом, као и једнаку плату за рад једнаке вредности</p> <p>Паметнија Европа кроз иновације, дигитализацију, економску трансформацију и подршку малим и средњим предузећима</p>

Приоритетни циљ 9.

Кањижа као индустријски и логистички центар у близини границе са Европском унијом и друге компаративне предности

Општина се налази на вратима Европске уније што јој даје могућност у коришћењу шансе које постоје у погледу производње и транспорта. Индустријске области у Хоргошу и Кањижи креирају услове за браунфилд или гринфилд инвестиције домаћих и страних инвеститора.

Кањишка индустрија се у великој мери може ослонити на речни транспорт. Проглашењем Тисе за међународни пловни пут олакшани су транспортни процеси. Речни транспорт је најјефтинији облик транспорта по обиму.

Да би се идентификовани инвестициони потенцијали искористили неопходно је подржати рад општинске или невладине организације која пружа могућности консалтинга, менторства и подршке локалним микро и малим предузећима.

Економија заснована на Интернету и креативна индустрија прожимају све области живота. Као резултат пандемије, све више се ради од куће или се повремено користе заједничке канцеларије. Развојни план пружа могућност свим локалним, домаћим или страним, углавном младим предузетницима заинтересованим за ИТ сектор да се населе у граду.

Показатељи који мере приоритетне циљеве плана развоја:

Базни индикатор	Циљни индикатор
Број инвеститора на територији општине до сада	Насељавање 1 новог инвеститора годишње
Број корисника индустријских површине	1 ново предузеће у свим индустријским парковима годишње
Промет теретне луке на Тиси у тонама	Раст промета теретне луке у тонама за 10% годишње
Подршка раду организација које пружају помоћ РСД/година	Годишњи раст од 20 %
Број центара за подршку пословању заснованих на савременим технологијама 0 ком	Број центара за подршку пословању заснованих на савременим технологијама до краја периода имплементације развојног плана 1 ком

Мере за реализацију приоритетног циља 9.

Мере	Допринос Агенди 2030 и кохезионој политици ЕУ 2021-2027
------	---

<p>9.1 Искоришћавање пограничне позиције, подстицање улагања</p> <ul style="list-style-type: none"> - представљање јединствених могућности улагања у општину потенцијалним домаћим и страним инвеститорима - презентовање логистичког потенцијала у смислу промета саобраћаја - стручни савети инвеститорима за олакшавање доношења одлуке о покретању пословних активности у општини 	<p>9. Индустрија, иновације и инфраструктура Изградити отпорну инфраструктуру, промовисати инклузивну и одрживу индустријализацију и подстицати иновације</p> <p>9.1. Развити квалитетну, поуздану, одрживу и отпорну инфраструктуру, укључујући регионалну и прекограничну инфраструктуру, како би се подржали економски развој и људско благостање, са фокусом на јефтином и једнаком приступу за све</p> <p>9.2. Промовисати инклузивну и одрживу индустријализацију и до 2030. значајно повећати удео индустрије у стопи запослености и бруто домаћем производу, у складу са националним околностима, а у најмање развијеним земљама удвостручити њен удео</p> <p>9.4. До 2030. унапредити инфраструктуру и прилагодити индустрије како би постале одрживе, уз већу ефикасност у коришћењу ресурса и већим усвајањем чистих и еколошки исправних технологија и индустријских процеса, при чему ће све земље предузети активности у складу са својим одговарајућим капацитетима</p> <p>Паметнија Европа кроз иновације, дигитализацију, економску трансформацију и подршку малим и средњим предузећима</p>
<p>9.2 Коришћење инфраструктуре у индустријским зонама</p> <ul style="list-style-type: none"> - стварање железничких веза између индустријских подручја - продаја постојећег земљишта које се не користи - даљи развој поједностављеног система администрације како би се олакшали правни и административни услови 	<p>9. Индустрија, иновације и инфраструктура Изградити отпорну инфраструктуру, промовисати инклузивну и одрживу индустријализацију и подстицати иновације</p> <p>9.1. Развити квалитетну, поуздану, одрживу и отпорну инфраструктуру, укључујући регионалну и прекограничну инфраструктуру, како би се подржали економски развој и људско благостање, са фокусом на јефтином и једнаком приступу за све</p> <p>9.2. Промовисати инклузивну и одрживу индустријализацију и до 2030. значајно повећати удео индустрије у стопи запослености и бруто домаћем производу, у складу са националним околностима, а у најмање развијеним земљама удвостручити њен удео</p> <p>9.4. До 2030. унапредити инфраструктуру и прилагодити индустрије како би постале одрживе, уз већу ефикасност у коришћењу ресурса и већим усвајањем чистих и еколошки исправних технологија и индустријских процеса, при чему ће све земље предузети активности у складу са својим одговарајућим капацитетима</p> <p>Паметнија Европа кроз иновације, дигитализацију, економску трансформацију и подршку малим и средњим предузећима</p>
<p>9.3 Развој речне транспортне логистике</p> <ul style="list-style-type: none"> - обезбеђивање неопходних инфраструктурних услова 	<p>9. Индустрија, иновације и инфраструктура Изградити отпорну инфраструктуру, промовисати инклузивну и одрживу индустријализацију и подстицати иновације</p>

<ul style="list-style-type: none"> - поновно покретање пристаништа - формирање позитивних ставова привредних субјеката према коришћењу речног транспорта 	<p>9.1. Развити квалитетну, поуздану, одрживу и отпорну инфраструктуру, укључујући регионалну и прекограничну инфраструктуру, како би се подржали економски развој и људско благостање, са фокусом на јефтином и једнаком приступу за све</p> <p>Повезана Европа, са стратешким саобраћајним и дигиталним мрежама</p>
<p>9.4 Даљи развој деловања организација које помажу микро и малим предузећима</p> <ul style="list-style-type: none"> - обезбеђивање неопходне инфраструктуре за свакодневни рад организација - обезбеђивање кадрова - подршка јединственим програмима 	<p>8. Достојанствен рад и економски раст</p> <p>Промовисати континуиран, инклузиван и одржив економски раст, пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све</p> <p>8.2. Постизање виших нивоа економске продуктивности кроз диверсификацију, технолошку надоградњу и иновације, укључујући фокусирање на радно интензивне и високо профитабилне секторе</p> <p>Паметнија Европа кроз иновације, дигитализацију, економску трансформацију и подршку малим и средњим предузећима</p>
<p>9.5 Успостављање центра за подршку пословању заснованог на савременим технологијама</p> <ul style="list-style-type: none"> - инфраструктурна опрема центара за пословну подршку - обезбеђивање кадрова - маркетиншке активности за рекламирање активности - континуирани програми за обуку и развој предузетника - формирање локалне информационе платформе 	<p>8. Достојанствен рад и економски раст</p> <p>Промовисати континуиран, инклузиван и одржив економски раст, пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све</p> <p>8.2. Постизање виших нивоа економске продуктивности кроз диверсификацију, технолошку надоградњу и иновације, укључујући фокусирање на радно интензивне и високо профитабилне секторе</p> <p>Паметнија Европа кроз иновације, дигитализацију, економску трансформацију и подршку малим и средњим предузећима</p>

Хоризонтални циљеви

1. Смарт цити - промовисање и имплементација паметних решења за град/насеља

Смарт цити- систем паметног града/насеља је заснован на дигитализацији, циљ је да се у дигиталном облику допре до што већег броја сегмената свакодневног живота, а системи управљања доступни су и на дигиталним платформама.

Систем има фронт и бацк оффице модул. Грађани се сусрећу са фронт модулом, добијају информације, обављају административне послове и остварују контакт са самоуправом, њеним институцијама, али и једни са другима. Бацк оффице модулом управљају општина и њене институције, постављају информације, и доступан је јавности за решавање одређених питања.

Смарт циту концепт је незамислив без мобилне апликације. Употреба паметних телефона је постала основни део свакодневице, све генерације га користе, па је фронт оффице најлакше доступан управо преко паметних телефона. Смарт циту систем је брз и ефикасан канал за насеља како би допрла до широког спектра локалног становништва.

Могући употребни модули чијим се грађењем корак по корак могу сва насеља у општини учинити паметним:

Вођење кампања, спровођење анкета помоћу мобилне апликације

Слање циљаних, „пух“ порука које стижу одмах до грађана путем мобилне апликације

Обезбеђивање јавног бежичног интернета велике брзине у домету од 150-200 м

Обављање административних послова за становништво

Развој контролног система за праћење промена у животној средини (системи за мерење нивоа прашине, буке, подземних вода)

Циљано и ефикасно информисање туриста који посећују насеље

Емитовање локалних догађаја уживо

Најава разних манифестација у насељу

Финансијски и енергетски ефикасно функционисање општинских зграда

Постављање интелигентног осветљења, затамњивања, контроле

Стимулисање локалног бизниса и упознавање становништва са истим

Обезбеђивање рекламног простора као извора прихода општине

Надзор са ХД резолуцијом

Омогућавање ефикасних интервенција

Праћење броја посета датим установама

Функција нађеног предмета на јавном месту или јавној установи

Систем препознавање регистарских таблица који се може повезати са безбедносним системом полиције и цивилне патроле

Могућност алармирања дежурних служби

Радно време лекара, контакт

Најава јавних здравствених акција, нпр. давање крви

Пружање саобраћајних информација у реалном времену

Изградња станице за пуњење електричних аутомобила

Изградња соларних стубова за бесплатно пуњење мобилних телефона становника

Изградња паметних пешачких прелаза који контролишу саобраћај

Системи за паркирање

2. Градски маркетинг - разрада и имплементација јединственог имица насеља општине

Са једне стране, градски маркетинг служи као основа за планирање развоја насеља, али је са друге стране и темељ екстерног и интерног комуникационог рада насеља.

Основа градског маркетинга је оријентација ка тржишту коју воде потребе, потражња потрошача и очекивања клијената, услужност руководства општине према циљним групама.

Општински маркетинг је посебна тржишна појава и представља посматрање општине као специфичног производа који се може продати, и истовремено представља познавање потреба и очекивања корисника (грађана, предузетника, туриста, инвеститора, итд.). Не ради се само о бољем спровођењу постојећих функција, већ и о проналажењу развојних решења за прилагођавање специфичном тржишту, развоју производа, грађењу имица и брэнда.

Заправо, потрошач, било да је мештанин, туриста или инвеститор када доноси одлуку не купује конкретан физички производ већ се води оним што зна на основу слике или имица града. То му даје веру у успех инвестиције, или у добро искуство током летовања, или радно место, квалитет живљења, итд. Поверује, или ако познаје могућности града, признаје компетенције у датој области, верује у услуге које установе обећавају, верује у доживљаје током летовања, у поврат инвестиције у окружењу које је спремно на помоћ, итд.

Грађење брэнда општине је резултат искључиво свесно планираног дужег процеса који није довољно градити само на форму, имиц, дизајн, слоган и друге елементе комуникације. Релевантност, формирање онога што брэнд обећава, диференцијација, продуктивност, стварање препознатљивости и повезаности су кључ процеса.

Могући задаци општинског маркетинга ради постизања постављених циљева:

- Изградња локалног идентитета, јачање свести о заједници, јачање позитивног става (нпр. књигом која представља општину)
- Јачање свести о Кањижи у Србији и Европи
- Табле за обележавање назива насеља и информативне табле јединственог дизајна за целу општину
- Постављање информативних табли поред општинских знаменитости, израда кањишког тематског пута
- Унапређење изгледа улица општине обједињавањем уличног мобилијара и јавних објеката са јединственим маркетиншким дизајном
- Повећање улоге насеља у кампањама општинског маркетинга
- Унапређење опште комуникације између локалне самоуправе и дешавања у општини, подржавање ефикасних решења, нове и активније комуникације - паметно насеље
- Побољшање општинских капацитета задржавања становништва
- Јачање свих индикатора који упућују на просперитетну економију, нпр. промене у броју ноћења, повећање удела капитала инвеститора, повећање броја становништва, млађе генерације, смањење стопе незапослености, раст цена некретнина итд.
- Повећање броја пратилаца на друштвеним мрежама у општини, повећање броја читалаца на онлајн платформама
- Повећање броја колективних искустава у селу (кључни догађаји у заједници)
- Повећање броја самоорганизовања
- Јачање културних, привредних и спортских резултата,
- Укључивање младих у живот заједнице јер ће они бити ти који ће водити живот у заједници у будућности.

3. Отклањање територијалних разлика – пропорционалан развој мањих насеља општине, смањење депопулације

Општина Кањижа се састоји од 13 насеља и простира се на површини од око 400 км². Центар општине је Кањижа, а насеља га окружују.

Задатак развојног плана је да формулише могуће правце развоја за сва насеља у општини како би се елиминисале територијалне разлике, стога се развија посебан хоризонтални приоритетни циљ. Циљ приоритета је формулисање посебних активности поред појединачних секторских приоритета и области деловања на основу њих, јачање и обраћање посебне пажње на потребе сваког насеља, како би се у будућности умањиле постојеће разлике у развоју.

Области интервенције које морају бити имплементирани:

- јачање јавних функција (школа, здравство)
- подршка за решавање стамбеног питања
- отварање нових радних места подстицањем инвестиција
- уређење насеља
- повећавање зелених површина
- изградња инфраструктуре за рекреацију
- изградња и одржавање система за заштиту од падавина и подземних вода
- инфраструктурни развој јавних установа
- побољшање приступачности, одржавање путева, изградња бициклических стаза
- развој руралног туризма заснованог на локалним традицијама и екологији
- ширење локалних прерађивача и пијаца
- организовање локалних туристичких манифестација, фестивала

Списак интервенција које не спадају у надлежност локалне самоуправе, али су значајни за развој и апсолутно је неопходно да постану део развојног плана

Изградња обилазнице око Кањиже
Унапређење рада локалне катастарске службе
Унапређење рада месне канцеларије Републичке пореске управе
Скретање миграција са територије општине
Јачање присуства полиције
Изградња електрана на обновљиве изворе енергије
Повећање капацитета граничног прелаза
Изградња пута Мале Пијаце – Ором – Биково
Проширење пута Лудаш – Мале Пијаце
Изградња пута Ором – Чантавир
Изградња кањишке деонице пута Суботица- Сента
Отварање нових радних места у јавним установама
Регулација раскрснице Мартонош – Мале Пијаце
Обнова пута Долине – Тотово Село
Враћање општинског суда

8. Оквир за спровођење, праћење спровођења, извештавање и вредновање Развојног плана општине Кањижа

Спровођење Развојног плана мора бити у потпуности унапред дефинисано. Носиоци процеса - кључни актери треба да буду свесни својих улога и одговорности.

Да би се развојни план успешно имплементирао, процеси управљања пројектом и праћење морају бити интегрисани у сваки корак процеса планирања. Систем имплементације обухвата процес планирања, неопходну организациону подлогу, избор кључних људских ресурса за реализацију, процес управљања и контроле и коришћење свих техничких, финансијских и природних ресурса који обезбеђују ефикасну реализацију плана.

Планирање је процес који користи методологију динамичког планирања, а коначни документ се третира као динамички варијабилно средство. У том контексту, цео процес планирања је дефинисан као осмогодишњи циклус са фазама анализе, планирања, програмирања, имплементације, праћења, евалуације и поновне анализе, на основу којег се

годишње може израђивати Средњорочни план развоја користећи методу трогодишњег клизног планирања.

Средњорочни план развоја треба да буде усклађен са програмским буџетом општине, и на тај начин ће се јасно одредити кругови одговорности, односно финансијска средства која су неопходна за спровођење.

Успешно спровођење развојног плана заснива се на реализацији средњорочног плана развоја, на доброј организацији и укључивању релевантних лица и установа. Процес спровођења развојног плана уграђује се у јавну управу и користи њену постојећу структуру.

Реализација развојног плана је одговорност администрације општине Кањижа, и врши ће се константно праћење и евалуација за период 2022-2030, уз припрему извештаја о постигнутим резултатима у одређеним временским интервалима у одређеном облику. Ови задаци су поверени комисији коју именује самоуправа општине Кањижа. Комисију за надзор над спровођењем плана развоја именује председник општине, и чине је представници најзначајнијих локалних организација и институција, као и представници привреде и цивилног сектора, слично групи носилаца процеса током процеса планирања. Комисија која врши надзор над развојним планом састаје се најмање једном годишње приликом оцењивања постигнутих резултата, а по потреби и више пута на основу одлуке председника општине.

Процес се састоји из три узастопне активности:

- Мониторинг
- Евалуација
- Извештај

Мониторинг се односи на систем сакупљања и обраде података у вези са спровођењем одређених активности унутар датих мера утврђених Развојним планом. Циљ сакупљања и обраде података унутар датих мера јесте поређење постигнутих резултата у односу на планиране. Мониторинг се врши континуирано употребом одређених формулара и база података које треба да се ажурирају са расположивим званичним статистичким подацима. Важно је недвосмислено утврдити улоге и одговорности код прикупљања података, што представља систематску активност а не једнократан задатак.

У зависности од расположивости финансијских средства општина може делегирати евалуацију екстерној организацији која има неопходне референце. Резултати евалуације биће представљени председнику општине и Скупштини општине. Средњорочни план развоја се на основу евалуације и клизне методологије доноси сваке године за период од наредне три године.

Активност извештавања ће се спроводити након завршетка активности праћења и евалуације, и обухватаће припрему годишњег извештаја о спровођењу Развојног плана општине Кањижа, са оценом средњорочног плана у оквиру програма за извештај о имплементацији.

Локална самоуправа Кањижа, као извршилац средњорочног планирања, дужна је да прати и анализира напредак остварен у остваривању циљева зацртаних средњорочним планом, као и резултате спроведених активности унутар мера, и припреми годишњи извештај о претходној финансијској години. Именована комисија ће поред годишњег извештаја, на крају сваке треће календарске године по доношењу Развојног плана, сачинити нацрт извештаја о ефектима спровођења који ће представити Скупштини општине у року од најкасније шест месеци.

Годишњи извештај о спровођењу Развојног плана и извештај о постигнутом утицају објављују се на интернет страници општине у року од 15 дана од дана прихватања извештаја.

Након давања сагласности на извештај о реализацији, Скупштина општине може одлучити да ли је потребна ревизија Развојног плана на основу чега се може приступити изради измене развојног плана. Измене и допуне Развојног плана се мењају по утврђеном поступку, по потреби се допуњује и даље развија, узимајући у обзир циљеве постигнуте од ступања на снагу и све промене у друштву које то оправдавају.

9. Анекси

- Документ о именовану експертске групе за израду Развојног плана
- Листа носилаца процеса укључених у планирање
- Записници секторских радионица
- Записници СВОТ анализа
- Резултати онлајн анкете
- Комплетна база података секторских анализа
- Материјал који је користила радна група која је развила приоритетне циљеве и мере